

Program rozwoju Ekomuzeum Doliny Karwia

Barbara Kazior
Fundacja Miejsc i Ludzi Aktywnych

Operacja współfinansowana przez Unię Europejską ze środków finansowych Europejskiego Funduszu Rybackiego zapewniającą inwestycję w zrównoważone rybołówstwo

Spis treści:

1. Opis zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego obszaru Lokalnej Grupy Rybackiej Dolina Karpia	3
2. Opis obiektów ekomuzealnych	13
3. Harmonogram tworzenia i realizacji Ekomuzeum Doliny Karpia	26
4. Sposób funkcjonowania Ekomuzeum Doliny Karpia	32
5. Zasady wizualizacji Ekomuzeum Doliny Karpia	42

1. Opis zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego obszaru tworzenia Ekomuzeum Doliny Karpia

Ekomuzeum to sieć rozproszonych w terenie obiektów, które tworzą „żywą” kolekcję, obrazującą wartości przyrodnicze i kulturowe regionu oraz dorobek jego mieszkańców. Wyjątkowy charakter regionu jest prezentowany jako wypadkowa warunków naturalnych i działalności ludzi, historycznej i obecnej. Ekomuzeum służy zachowaniu i prezentacji lokalnego dziedzictwa poprzez tworzenie sieciowego produktu turystycznego i edukacyjnego dla turystów odwiedzających region. Sieć Ekomuzeum opiera swoją działalność na współpracujących ze sobą osobach, instytucjach i organizacjach, które zarządzają obiektami i miejscami, stanowiącymi atrakcje ekomuzealne, organizują warsztaty tematyczne i zajęcia edukacyjne, oferują wyroby rzemieślnicze i artystyczne oraz produkty spożywcze, a także tworzą szlaki i wydarzenia kulturalne i rekreacyjne na terenie Doliny Karpia.

1.1. Obszar tworzenia Ekomuzeum Doliny Karpia

Ekomuzeum Doliny Karpia tworzone jest na obszarze działania Lokalnej Grupy Rybackiej Dolina Karpia i obejmuje 7 gmin:

- a. Brzeźnica
- b. Osiek
- c. Polanka Wielka
- d. Przeciszów
- e. Spytkowice
- f. Tomice
- g. Zator.

Gminy te wchodzą w obręb dwóch powiatów: oświęcimskiego i wadowickiego. Dolina Karpia obejmuje teren historycznego zagłębia hodowli karpia i rozciąga się na setkach hektarów w dolinie Wisły i Skawy.

1.2. Inwentaryzacja zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego Doliny Karpia

Inwentaryzacja zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego służyła określeniu potencjału obszaru i zidentyfikowaniu miejsc, obiektów, atrakcji, spędzenia czasu, wydarzeń, ludzi, historii, które mogą być podstawą tworzenia Ekomuzeum Doliny Karpia. Wydzielono następujące kategorie miejsc, obiektów, ofert:

- a. Walory przyrodnicze
- b. Sztuka i rękodzieło
- c. Warsztaty tematyczne i zajęcia edukacyjne

- d. Muzea, galerie i izby regionalne
- e. Miejsca i obiekty historyczne
- f. Produkty lokalne
- g. Rekreacja na świeżym powietrzu
- h. Noclegi
- i. Kuchnia lokalna
- j. Szlaki i questy.

W wielu przypadkach jedno miejsce obiekt może pełnić więcej funkcji i przez to znaleźć się równocześnie w kilku kategoriach – np. w galerii czy izbie regionalnej mogą być prowadzone warsztaty artystyczne czy rękodzielnicze i można w nich dodatkowo zakupić produkty lokalne. W przeprowadzeniu inwentaryzacji uczestniczyli liderzy lokalnych organizacji pozarządowych, grup nieformalnych (np. Kół Gospodyń Wiejskich), przedstawiciele ośrodków kultury, przedsiębiorcy związani z branżą turystyczną i okoturystyczną, artyści, rzemieślnicy i inne zainteresowane osoby. Analiza była ukierunkowana na takie miejsca i obiekty, które są dostępne, umożliwiają aktywne spędzenie czasu, pozwalają zdobyć wiedzę i nowe umiejętności i mogą tworzyć atrakcyjną ofertę Ekomuzeum Doliny Karpia.

1. Walory przyrodnicze

- Obszary Natura 2000 (Dolina Dolnej Skawy)
- Ogród sensoryczny w Porębie
- Park z pomnikami przyrody w Ryczowie
- Rezerwat przyrody w Przeciszowie
- Dolina Skawy, Wisły
- Park rekreacyjny w Polance Wielkiej (3 pomniki przyrody)
- Wycieczki ornitologiczne, wyspa dla ślepowronów – Podolsze, platformy lęgowe rybitwy rzecznej, siedliska jaskółki brzegówki, starorzecza Wisły
- Mini-zoo w Ryczowie
- Mini-zoo w Polance Wielkiej
- Hodowla danieli koło kopca Grunwald w Palczowicach
- Punkt widokowy w Radoczy
- Park z pomnikami przyrody w Kossowej, linia obronna z 1944 roku z bunkrami, okopami, stanowiskami strzelniczymi
- Przełom Skawy – punkt widokowy w Witanowicach Radwany

2. Warsztaty tematyczne i zajęcia edukacyjne

- Pracownia garncarsko-ceramiczna przy Galerii „Bałysówka” w Tomicach (wypał RAKU – japońska technika) + warsztat mobilny
- Pracownia garncarsko-ceramiczna „Farfurka” w Witanowicach
- Pasieka w Ryczowie (komora inhalacyjna)

- Pasięka „U Wojtka” w Marcyporębie
- Pasięka u Tacka w Osieku, z figurą Św. Ambrożęgo
- Pasięka w Przeciszowie w planach
- Warsztat wikliniarski Pana Żwawy w Zatorze
- Warsztat wikliniarski w gospodarstwie wikliniarskim w Woźnikach
- Warsztaty potraw kulinarnych (KGW) – ośrodki kultury w Tomicach, Brzeźnicy, Zatorze, Polance Wielkiej, Ryczów – Stowarzyszenie Jesteśmy razem”, Stowarzyszenie „Nowoczesna Gospodyni” w Brzeźnicy
- Gospodarstwo ogrodniczo-sadownicze w Marcyporębie
- Młyn w Rudzach – działający młyn p. Tadeusza Sopickiego
- Kowal w Paszkówce
- Kowal p. Antoni Koszyk w Rudzach
- Rzeźbiarze w Tomicach, p. Andrzej Wrona, p. Zachura
- Warsztaty koronkarskie, bibułkarskie, haft krzyżykowy, haft płaski p. Janina Koterwas, p. Maria Chudy – Izba Regionalna lub Koło Gospodyń Wiejskich w Ryczowie
- Pracownia artystyczna u p. Katarzyny Chwalisz w Osieku
- Pracownia artystyczna BĘ202 p. Anny Kowal w Bęczyńie
- Pracownia rzeźbiarska p. Mariana Gałgana w Polance Wielkiej (Gminne Centrum Kultury w Polance Wielkiej)
- Warsztaty bukiciarskie p. Anny Gałgan w Polance Wielkiej (Gminne Centrum Kultury w Polance Wielkiej)
- Warsztaty koronkarskie – p. Krystyna Sitko w Polance Wielkiej (Gminne Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Osieku)
- Warsztaty wyrobów z siana w Woźnikach
- Warsztaty rękodzielnicze p. Danuta Kucharczyk, Stanisława Kucharczyk w Paszkówce (Stowarzyszenie Art Do Ka)
- Hodowla karpia – odławianie, karmienie w Głębowicach, Państwo Kuwikowie
- Pokazy wędzenia karpia, obróbki ryb – Spizarnia Doliny Karpia – Brzezinka
- Stawy w Osieku i Ośrodek Hodowli Zarodowej – oprócz ryb, hodowla bydła
- Warsztaty pieczenia chleba w Piekarni „Maja” w Spytkowicach
- Warsztaty wędkarskie na łowisku „Podolsze” p. F. Sałaciak
- Zajęcia edukacyjne w ogrodzie sensorycznym w Porębie
- Warsztaty fotografowania pod wodą i ratownictwa wodnego w Woźnikach (Ochotnicza Straż Pożarna)
- Galeria szklana w Zatorze – ekspozycje czasowe, malarstwo, rzeźba, sztuka współczesna, warsztaty plastyczne – wszystkie techniki – Regionalny Ośrodek Kultury Doliny Karpia w Zatorze
- Zagroda edukacyjna w Nowych Dworach
- Edukacyjne Gospodarstwo Agroturystyczne „Dworek Młynarza”

- Kuźnia w Brzezince
- Kuźnia w Paszkówce

3. Muzea, galerie i izby regionalne

- Izba Muzealna w Osieku – wagi, oleodruki, lampy, młynki
- Izba Regionalna przy kościele w Witanowicach – figurka Św. Anny z pracowni Wita Stwosza
- Izba Regionalna Ziemi Zatorskiej w Zatorze – historia Zatora, wyroby wiklinowe, wyposażenie z XIX w., ekspozycja ptaków i sprzętu rybackiego, makieta – cykl hodowli karpia
- Galeria Sztuki „Bałysówka” w Tomicach
- Izba Regionalna w Tomicach – stare meble i sprzęt gospodarstwa domowego
- Galeria szklana w Zatorze – ekspozycje czasowe, malarstwo, rzeźba, sztuka współczesna, warsztaty plastyczne – wszystkie techniki
- Galeria Rynek 2 w Zatorze – ekspozycje czasowe, malarstwo, rzeźba, sztuka współczesna, warsztaty plastyczne – wszystkie techniki - ROK w Zatorze
- Izba Straży Pożarnej w Zatorze – ekspozycja dotycząca sprzętu strażackiego
- Izba Regionalna przy szkole w Radoczy – przedmioty codziennego użytku
- Izba Regionalna w Ryczowie – sprzęty codziennego użytku, sprzęt rolniczy, żelazka
- Galeria kwiatów – stoisko produktów regionalnych
- Galeria Polsko-Słowacka w Brzeźnicy

4. Sztuka i rękodzieło

W tej kategorii znalazł się miejsca i obiekty, które oferują kontakt z lokalną sztuką i rzemiosłem w różnych formach – można oglądać eksponaty podczas wizyty w galerii lub izbie regionalnej, można prześledzić proces twórczy podczas demonstracji artystów i rękodzielników lub nauczyć się samemu tworzyć przedmioty artystyczne i rękodzielnicze podczas warsztatów tematycznych. Ponadto w większości miejsc można zakupić gotowe dzieła i wyroby. Do tej kategorii należą obiekty, wymienione w kategorii „Warsztaty tematyczne i zajęcia edukacyjne” oraz „Galerie i izby regionalne”.

5. Miejsca i obiekty historyczne

- Rejsy zrekonstruowanym galarem
- Kościół Św. Andrzeja w Osieku
- Pałac w Osieku
- Kościół Św. Wojciecha i Jerzego w Zatorze
- Kościół Św. Mikołaja w Polance Wielkiej
- Kościół im. NMP w Sosnowicach

- Kościół Św. Marcina w Marcyporębie
- Kościół Nawiedzenia NMP w Tłuczani
- Kościół Św. Andrzeja w Graboszycach
- Kościół NMP w Woźnikach
- Kościół Przymierza Pańskiego w Radocy
- Pałac w Paszkówce w zabytkowym parku
- Kapliczki i krzyże przydrożne (historie)
- Pałac Piaseckich w Ryczowie z Izbą Pamięci Gen. Piaseckiego
- Spichlerz w Przeciszowie
- Kaplica cmentarna w Ryczowie (opowieść)
- Kaplica Św. Jakuba w Tomicach
- Ruiny zamku w Głębowicach
- Kościół Matki Bożej Szkaplerznej w Głębowicach
- Kopiec Grunwald w Palczowicach i Osieku
- Pomnik lotników amerykańskich Hell's Angels w Zygodowicach
- Pomnik Ofiar Pacyfikacji w Lgocie
- Kirkut w Zatorze
- Kanał Łaczański (Łączany-Skawina)
- Budownictwo hydrotechniczne: stopień wodny Smolice i Łączany
- Linia obronna z 1944 roku z bunkrami, okopami, stanowiskami strzelniczymi – Kossowa

6. Produkty lokalne

W tej grupie obiektów znalazły się przede wszystkim miejsca, które mają w ofercie degustację i sprzedaż produktów oznaczonych marką Doliny Karpia, produkowanych i tworzonych z lokalnych surowców, zgodnie z tradycyjnymi przepisami i technikami wykonania.

7. Rekreacja na świeżym powietrzu

- Stawy w Osieku + Ośrodek Hodowli Zarodowej
- Przystań kajakowa w Łączanach
- Łowisko wędkarskie – F. Sałaciak
- Łowisko „Pod Dębem” w Paszkówce
- Łowisko „Oko” i „Krajskie” w Spytkowicach (Natura2000)
- Łowisko wędkarskie „Karpik” w Graboszycach – pikniki, zadaszania, karczma
- Łowisko „Ślepowron” Polski Związek Wędkarski – Podolsze
- Łowisko wędkarskie w Graboszycach
- Stawy w Głębowicach

- Stawy Rybackiego Zakładu Doświadczalnego w Zatorze
- Kajaki na Skawie – spływy kajakowe na Skawie i Wiśle
- Stadnina w Polance Wielkiej
- Przejazdźki bryczką w Polance Wielkiej

8. Noclegi

- Gospodarstwo Agroturystyczne „Stajnia Grudki” w Woźnikach: jazda bryczką, jazda wozem tradycyjnym, jazda konno, kuligi
- Gospodarstwo Agroturystyczne w Marcyporębie
- Gospodarstwo Agroturystyczne „Na Rozstajach” i zwierzyniec w Lipowej
- Gospodarstwo Agroturystyczne w Palczowicach, p. Lucyna Nowokuńska
- Młodzieżowe Schronisko Dom Polsko-Słowacki w Marcyporębie
- Młodzieżowe Schronisko w Grodzisku

9. Kuchnia lokalna

Do tej kategorii zaliczono miejsca, w których można uczestniczyć w degustacji lub zakupić potrawy, przyrządzone według miejscowych przepisów i z lokalnych surowców. Zidentyfikowano je kategorii miejsc: „Warsztaty tematyczne i zajęcia edukacyjne”, gdzie znalazły się warsztaty kulinarne, „Noclegi” i „Rekreacja na świeżym powietrzu” – dotyczy to przede wszystkim potraw z ryb słodkowodnych, które znajdują się w ofercie łowisk.

10. Szlaki i questy

- Wikliniarska ścieżka edukacyjna w Woźnikach
- Ścieżka ornitologiczna w Łączanach
- Szlak wodny Łączany-Brzeźnica
- Ścieżka przyrodnicza „Maurycy” i „Marylin” - Przeręb
- Wiślana Trasa Rowerowa
- Trasa rowerowa „Dolina Karpia”
- Trasy Nordic walking: Brzeźnica, Spytkowice, Przeciszów, Zator, Osiek
- Questy: „Spacerem po stolicy Doliny Karpia”, „Stawy ludzie, ptaki”, „Szlakiem wikliniarstwa w Woźnikach”, „Szlakiem Radwanitów”
- Ścieżka przyrodnicza Pasmem Drabóż
- Szlak pielgrzymkowy Częstochowa – Mariaszell – Marcyporęba, Brzeźnica
- Małopolski Szlak Architektury Drewnianej

1.3. Osobowości i ciekawe postaci z terenu Doliny Karpia

Przy tworzeniu ekomuzeum warto uwzględnić ciekawe, barwne postaci, które pochodzą z danego terenu lub też mieszkały czy przebywały w nim czasowo. Na terenie Ekomuzeum Doliny Karpia zidentyfikowano blisko 20 takich postaci, o których warto opowiedzieć czy choćby wspomnieć podczas wizyt w związanych z nimi miejscach.

- Franciszek Stefczyk – inicjator zakładania spółdzielczych kas oszczędnościowo-pożyczkowych, tzw. Kas Stefczyka, urodził się i mieszkał w Bachowicach (gm. Spytkowice)
- ksiądz Franciszek Warzecha z Bachowic, trwa proces beatyfikacji
- Gen. Zygmunt Piasecki – ostatni właściciel Pałacu w Ryczowie, oficer kawalerii trzykrotnie odznaczony Orderem Wojskowym Virtuti Militari – w Pałacu w Ryczowie powstała Izba Pamięci Generała
- Maria Bednarz – poetka, gawędziarz, opowiada legendy – związana z Sosnówką
- Adam Gorczyński ps. Adam z Zatora – właściciel dóbr ziemskich w Brzeźnicy i Marcyporębie, działacz społeczny, poeta, pisarz, malarz, pierwszy pejzażysta i piewca terenu – poł. XIX w.
- Antoni Kucharczyk – poeta ludowy, samouk, podpisujący się różnymi pseudonimami: Antek z Bugaja, Bartek Mądrala, Jantek Bugański, Jantek z Bugaja parobek wiejski, Maciek Bzdura. Przez większość życia mieszkał z liczną rodziną we wsi Paszkówka, gdzie prowadził gospodarstwo rolne i pisał. Największe sukcesy literackie odniósł w początkowym piętnastoleciu XX w., do wybuchu I wojny światowej. W swoich utworach odnosił się do przyrody, pracy na roli, stosunków społecznych, kultury narodowej i ludowej, ojczyzny i wartości religijnych. W wierszach wyrażał też pragnienia niepodległościowe. Stosował różne style wyrażania – od humoresek, poprzez gwarę, prozę, gatunki sceniczne, aż do poezji lirycznej. Publikował w książkach i czasopismach zarówno w kraju, jak i w Stanach Zjednoczonych. Jego dzieła cieszyły się popularnością wśród mieszkańców wsi, ale także w kręgach pisarzy, z którymi się przyjaźnił. Twórca „Dwunastu Bab”
- rody miejscowe: Potoccy, Radwanicy, Paszkowscy, Duninowie, Larischowie
- ksiądz Jan Piwowarczyk, ur. w Brzeźnicy – był założycielem Tygodnika Powszechnego i faktycznie przez pierwsze lata nim kierował, chociaż oficjalnie pełnił tylko funkcję asystenta kościelnego. Był także proboszczem parafii św. Floriana w Krakowie. Jan Paweł II po latach tak wspominał osobę ks. Piwowarczyka w swojej książce "Dar i Tajemnica"
- Krzysztof Globisz – związany z Kopytówką w gminie Brzeźnica,
- Adam Pacuła – ksiądz misjonarz w Palczowicach
- ks. Franciszek Gołba – założyciel szkół rolniczych w Spytkowicach

- Franciszek Misia – „galernik z Łączan” – w 1939 roku zgodził się zabrać skarby wawelskie na galar – płynął Wisłą do Kazimierza – trafił do Francji, skarby trafiły do Kanady i w latach 60-tych Kanadyjczycy je oddali
- Jan Matejko przywiózł Kazanie Skargi do Zatora, Maurycemu Potockiemu sprzedał i za to wyprawił sobie ślub
- Potoccy - byli mecenasami sztuki – zbiory w Zatorze lepsze niż na Wawelu
- Helena Krawczyk z Kopytówki – sprawiedliwa wśród narodów świata
- Julian Fałat – w zamku Osieckim malował na groblach akwarele
- ksiądz Paweł z Zatora – kaznodzieja – kazania, płyta w kościele
- prof. Konstanty Grzybowski - prawnik polski, historyk prawa, historyk idei, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego, członek-korespondent Polskiej Akademii Nauk.

Analiza osobowości i ciekawych/ważnych postaci związanych z obszarem Doliny Karpia była istotnym elementem badania potencjału pod kątem określenia tematu przewodniego i charakteru ekomuzeum. Zebrane informacje stanowią podstawę narracji, która może być prowadzona w różnych miejscach ekomuzealnych, związanych z poszczególnymi postaciami. Zebrany materiał może też służyć do rozwijania kolejnych atrakcji z wykorzystaniem wydarzeń dotyczących określonych postaci i historii z nimi związanych.

1.4. Legendy i historie

Lokalne historie i legendy warto uwzględnić przy budowaniu narracji o obszarze ekomuzeum, pobudzają one wyobraźnię, tworzą wyjątkową aurę i pokazują niezwykle i tajemnicze wydarzenia w szczególny sposób – często łatwo zapadają w pamięć. Poniżej lista zidentyfikowanych legend z terenu Ekomuzeum Doliny Karpia:

- kłótnia o dostęp do wody między kasztelanami zatorskim i spytkowickim, w wyniku którego kasztelan zatorski stracił głowę
- legendy Nadskawia z gminy Tomice
- legenda o pałacu zatorskim, który miał być połączony z zamkiem w Lipowcu – podczas ucieczki przed Tatarami konie zostały podkute podkowami tył do przodu, żeby zmylić pogoń
- w dworze w Graboszycach mieszkała hr. Henrietta Ewa Ankwiczówna – młodzieńcza miłość Mickiewicza – poeta poświęcił Ankwiczównie wiersze „Do mego cziczerone” i „Do H***”. Uważa się, że Henrietta była pierwowzorem Ewy Horeszkówny z „Pana Tadeusza” (a jej ojciec postaci Stolnika) oraz Ewy z III części „Dziadów”
- historia karpia zatorskiego i osieckiego
- upiory straszą na stawach
- historia objawienia obrazu Matki Bożej Kalwaryjskiej z Kopytówki (gmina Brzeźnica) – obraz był wieziony do Marcyporęby, w mgle pomyłono drogę i obraz trafił do Kalwarii

- wojska Jana III Sobieskiego , odpoczywał w Sosnowicach i król modlił się, żeby dzień był dłuższy, żeby wojsko jak najdalej zaszło i podobno słońce nie zachodziło
- cudowne źródło w Sosnowicach – pielgrzymi wędrowali do kościoła i obrazu, a przy okazji do źródła
- budowa kościoła w Sosnowicach, materiał budowlany zniknął z miejsca, gdzie miał powstać i został zbudowany gdzie indziej
- o kamiennym krzyżu – ksiądz jadący z komunią do chorego został napadnięty i zabity i na tym miejscu wyrósł krzyż, inna wersja legendy: ci co napadli postawili krzyż w ramach pokuty
- legenda o zamku w Spytkowicach – biała dama wlekąca łańcuchy
- magiczny obraz z 1896 roku (pamiątka z odpustu w formie dyptyku – Św. Rodzina + zawierzenie Domu i Rodziny pod opiekę Św. Rodziny) - przywieziony z pielgrzymki do Kalisza na 100-lecie koronacji obrazu – dom przetrwał i nikt nie zaginął w czasie wojny, choć mieszkało dużo ludzi (dzięki cudownym właściwościom obrazu)
- legendy dotycząca kopca Grunwald w Osieku
- historia Księstwa Zatorskiego
- komora celna w Brzeźnicy – teren przygraniczny
- legenda o Pałacu w Osieku – właściciel Karol Józef Larisch i dla niej przebudował Pałac w stylu orientalnym z miłości. W pałacu w trakcie organizowanych tutaj licznych bali i spotkań, przyjeżdżali przedstawiciele polskiej elity, m.in. prezydent Ignacy Mościcki, generał Józef Haller, marszałek Józef Piłsudski i kardynał Adam Sapieha, czy artyści, m.in. akwarelista Julian Fałat.
- historia Jana III Sobieskiego - płaskorzeźba rycerza na posadzce w kościele w Sosnowicach (przedsiónek) – mówi się, że tam Jan III Sobieski leżał krzyżem.

Zebranie legend i historii związanych z obszarem Doliny Karpia było istotnym elementem badania potencjału pod kątem określenia tematu przewodniego i charakteru ekomuzeum. Zebrane informacje stanowią podstawę narracji, która może być prowadzona w różnych miejscach ekomuzealnych, z którymi są związane. Opisane legendy i historie mogą też służyć do rozwijania kolejnych atrakcji, których mogą być osnową.

1.5. Święta lokalne

Kalendarz imprez, podczas których można lepiej poznać lokalną historię, tradycje, obyczaje, spróbować lokalnej kuchni, poznać twórców – artystów i rzemieślników i ich dzieła, stanowi bardzo istotny element ekomuzeum. Zinventaryzowano wszystkie wydarzenia kulturowe, rekreacyjne i sportowe, organizowane w różnych miejscowościach na terenie Doliny Karpia, które mogą uatrakcyjnić i promować Ekomuzeum Doliny Karpia.

Impreza	miesiąc
Mistrzostwa Polski w Scrabble – Zator- Graboszyce „Karpik”	ostatni weekend marca
Zator – prezentacja wielkanocna: palm, stroików, potraw, Jarmark Wielkanocny	Niedziela Palmowa
Spotkania „Przy wielkanocnym stole”	Niedziela Palmowa
Wernisaż w „Bałysówce” – 5 zmysłów	1 maja, godzina. 17.00
Bieg Konstytucji 3 Maja – Rudze	maj
Noc Muzeów w Pałacu w Ryczowie	maj
Wyścig Kolarzy – Przeciszów, Polanka Wielka, Osiek	maj
Małopolskie Święto Ogrodów – Święto Parku – Polanka Wielka	maj/czerwiec
Święto Gminy Polanka Wielka	przedostatni weekend czerwca
Festiwal Orkiestr Dętych Doliny Karpia – Ryczów	czerwiec - przedostatni weekend
Letni Festiwal Kultury – Wianki – Brzeźnica – Łączany	ostatni weekend czerwca
Dni Osieka, Rodzinny Rajd Rowerowy – Osiek	ostatni weekend czerwca
Powiatowe Eliminacje Małopolskiego Przeglądu Orkiestr Dętych „Echo Trąbity” – Polanka Wielka	koniec czerwca
„Święto Karpia” – festiwal artystyczno-kulinarny – Zator	pierwszy weekend lipca
Święto Gminy Przeciszów – Rajd Rowerowy w Dolinie Karpia	drugi weekend lipca sobota
Festiwal Małopolska Wielu Kultur – Zator	sierpień
Dni Gminy Spytkowice	koniec/ostatni weekend sierpnia
Dni Gminy, połączone z Rodzinnym Rajdem Rowerowym – Tomice	pierwsza niedziela września
Ogólnopolski Konkurs Modeli Kartonowych o Puchar Wójta Przeciszowa	II połowa września
„Żniwa Karpiove” – Zator	pierwsza połowa października
Ryczów – Pałac + Gen. Piasecki	październik
„Zatorskie Jarmarki Karpiove”, Jarmark Bożonarodzeniowy	grudzień
Zatorski Karp na świątecznym stole – Zator	połowa grudnia
spotkania „Przy bożonarodzeniowym stole”	tydzień/2 tygodnie przed Bożym Narodzeniem

2. Opis obiektów ekomuzealnych

2.1. Obiekty Ekomuzeum Doliny Karpia

Spośród inwentaryzowanych miejsc i obiektów wybrano 44 obiekty / miejsca i oferty, które będą tworzyły Ekomuzeum Doliny Karpia. Przy wyborze kierowano się następującymi kryteriami: 1) związek z lokalnym dziedzictwem przyrodniczym i kulturowo-historycznym, 2) dostępność, 3) możliwość doświadczenia czegoś więcej niż tylko oglądanie – np. spotkanie z twórcą, możliwość wzięcia udziału w warsztatach lub zajęciach edukacyjnych.

1. Ośrodek Hodowli Zarodowej

ul. Zamkowa 3, 32-608 Osiek, tel. +48 33 8458345, www.hodowlaosiek.com.pl

GPS: 49°57'33.9"N 19°14'03.3"E

Kategorie: *warsztaty tematyczne i zajęcia edukacyjne, produkty lokalne*

Przedmiotem działalności Ośrodka Hodowli Zarodowej (OHZ) w Osieku jest prowadzenie hodowli zarodowej bydła mlecznego, produkcji rybackiej, produkcji roślinnej oraz sprzedaży produktów wytworzonych w wyniku tej działalności, to jest zwierząt hodowlanych, mleka, żywca wołowego, ryb konsumpcyjnych oraz zbóż i rzepaku. Wspecjalizowani pracownicy oprowadzą wszystkich zainteresowanych działalnością OHZ po okolicznych stawach, opowiedzą o hodowli bydła, karpia osieckiego, o odłowach oraz przedstawią zarys historyczny powstania i działalności OHZ.

2. Pracownia artystyczna – Galeria Sztuki "U Kasi"

ul. Słoneczna 27, 32-608 Osiek, tel. +48 697 353 655

GPS: 49°56'29.9"N 19°18'36.5"E

Kategorie: *muzea, galerie i izby regionalne, warsztaty tematyczne i zajęcia edukacyjne, sztuka i rękodzieło*

Pracownia artystyczna "U Kasi" zaprasza do odwiedzenia autorskiej galerii sztuki. Można w niej zobaczyć różnorodne prace, porozmawiać z autorką o inspiracji twórczej, stosowanych technikach, narzędziach i materiałach malarskich. Istnieje możliwość zorganizowania warsztatów malarskich i plenerów, a także spotkania artystów z różnych zakątków Polski. Latem można odbyć spacer po wiejskim ogrodzie, zimą spędzić wieczór przy kominku – przeżyć przygodę ze sztuką. Na gości czeka poczęstunek lub drobne upominki. Można nabyć oryginalne dzieło, zamówić portret lub karykaturę.

3. Pasieka „Na Bąbaczówce”, Tadeusz Bąbacz

ul. Karolina 52, 32-608 Osiek, tel. +48 500 099 868

GPS: 49°56'47.4"N 19°15'35.0"E

Kategorie: *produkt lokalny, warsztaty tematyczne i zajęcia edukacyjne*

Pasieka „Na Bąbaczówce” położona jest w malowniczej gminie Osiek. W Pasiece można podglądać życie pszczoł, zobaczyć jak powstaje miód oraz inne wspaniałe produkty wytwarzane przez te pracowite owady. O pięknej pasji, tradycjach pszczelarskich i nieocenionej roli owadów zapylających opowie właściciel pasieki. Można skosztować

słodkiego specjału, nabyć ulubiony rodzaj miodu i odpocząć w cieniu kapliczki ze Świętym Ambrożym. Oferta dostępna od maja do września.

4. Gminne Centrum Kultury, Czytelnictwa i Sportu w Osieku

ul. Główna 94, 32-608 Osiek, tel. +48 33 484 18 88, www.kultura.osiek.pl

GPS: 49°56'57.8"N 19°15'19.1"E

Kategorie: *warsztaty tematyczne i zajęcia edukacyjne*

Gminne Centrum Kultury, Czytelnictwa i Sportu w Osieku wspólnie ze Stowarzyszeniem Integracyjnym „Wspólna Sprawa” organizuje warsztaty rękodzielnicze, podczas których można poznać technikę wykonywania kwiatów z bibuły, papieru czy resztek tkanin. Można też poznać technikę decoupage i malowania na szkle oraz tworzenia przedmiotów z papierowej wikliny. Panie ze Stowarzyszenia wykonują ozdoby bożonarodzeniowe i wielkanocne oraz stroiki na różne okazje, a ich prace prezentowane są przy okazji imprez lokalnych i regionalnych na terenie Doliny Karpia.

5. Izba Regionalna Doliny Karpia

ul. Karolina 5, 32-608 Osiek, tel. +48 604 922 962

GPS: 49°57'01.1"N 19°15'45.0"E

Kategorie: *muzea, galerie i izby regionalne*

Izba Regionalna Doliny Karpia posiada bogatą kolekcję przedmiotów użytkowych, rękodzieła i sztuki, na przykład starych żelazek, obrazów, zegarów, unikatowych druków i wielu innych. Znaczącą część zgromadzonych eksponatów stanowią przedmioty związane z hodowlą karpia osieckiego. Licznie dominują jednak przedmioty związane z kulturą materialną wsi i najbliższych okolic. Izba powstała z inicjatywy i w oparciu o prywatne zbiory Mariana Kocemby.

6. Gospodarstwo rybackie, Krzysztof Kuwik

ul. Śmietanówka 5, 32-608 Głębowice, tel. +48 33 872 97 29, +48 727 643 368

GPS: 49°55'47.4"N 19°19'15.6"E

Kategorie: *walory przyrodnicze, produkty lokalne, rekreacja na świeżym powietrzu*

Gospodarstwo rybackie znajduje się w malowniczej miejscowości Głębowice i obejmuje kompleks dziewięciu stawów w systemie paciorkowym. Hodowane są w nich karpie, amury, szczupaki i tołpygi. Piękna okolica, lasy i łąki są znakomitym miejscem do krótkiego odpoczynku, poznania tajników hodowli ryb i zakupu świeżych karpia czy innych ryb słodkowodnych. Oferta dostępna wiosną, latem i jesienią..

7. Gminne Centrum Kultury w Polance Wielkiej

ul. Długa 61, 32-607 Polanka Wielka, tel. +48 33 848 84 59

GPS: 49°58'54.6"N 19°18'39.1"E

Kategorie: *sztuka i rzemiosło, warsztaty tematyczne i zajęcia edukacyjne*

Gminne Centrum Kultury (GCK) współpracuje z lokalnymi twórcami. Anna Gałgan zajmuje się plastyką obrzędową i zdobniczą, wykonuje kompozycje kwiatowe z bibuły, bukiety, wieńce, tworzy też przeróżne ozdoby szyte, robione na drutach, tworzone z papieru, słomy i innych materiałów. Marian Gałgan to pełen pasji artysta, który samodzielnie zdobywał

doświadczenie rzeźbiarskie. Tworzy rzeźby i płaskorzeźby, wśród jego prac dominują prace o tematyce religijnej. GCK oferuje indywidualne bądź grupowe (najlepiej do 10 osób) warsztaty rękodzielnicze i rzeźbiarskie.

8. Regionalny Ogród Sensoryczny (ROS) "Salutis"

ul. Wadowicka 156, Poręba Wielka, 32-600 Oświęcim, tel. +48 790 723 198, FB: Regionalny Ogród Sensoryczny Salutis

GPS: 50°00'05"N 19°18'11"E

Kategorie: *warsztaty tematyczne i zajęcia edukacyjne, rekreacja na świeżym powietrzu, walory przyrodnicze*

Ogród Sensoryczny chroni zasoby dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego oraz wykorzystuje je do nowatorskiej metody terapii ogrodniczej – hortiterapii. Dzięki zastosowaniu tradycyjnych metod i odpowiednio dobranych roślin można zdobyć nowe umiejętności uprawy i pielęgnacji roślin. Obcowanie z roślinnością w ogrodzie może oddziaływać na wszystkie pięć zmysłów człowieka. Ogród może być miejscem odpoczynku, zajęć tematycznych, spotkań integracyjnych przy ognisku. Oferta dostosowana jest do potrzeb osób niepełnosprawnych. Oferta dostępna od wiosny do jesieni.

9. Pasieka nad Wisłą, Zygmunt Kurzak

ul. Wałowa 8 Las, 32-641 Przeciszów, tel. +48 604 504 660

GPS: 50°01'47.6"N 19°23'42.6"E

Kategorie: *produkt lokalny*

Pasieka nad Wisłą jest położona w miejscowości Las w gminie Przeciszów na obszarze Natura 2000 i jest pasieką stacjonarną. W pasiece prowadzona jest sprzedaż bezpośrednia produktów pszczelich. W pasiece pozyskiwane są miody wielokwiatowe, odmianowe, pyłek kwiatowy oraz wykonywane są figurki i świece z wosku. Dla zainteresowanych życiem pszczół możliwość odwiedzenia pasieki od maja do września.

10. Wikliniarstwo, Andrzej Żwawa

ul. Bugajska 34, 32-640 Zator, tel. +48 33 841 27 05, www.wiklina.eco.pl

GPS: 49°59'10.0"N 19°24'40.3"E

Kategorie: *sztuka i rękodzieło, produkt lokalny, warsztaty tematyczne i zajęcia edukacyjne*

W Dolinie Karpia jednym z ekspertów wikliniarstwa jest Andrzej Żwawa, który potrafi z wikliny wypleść niemal wszystko. Oferowane wyroby z wikliny i szuwaru pałkowego mają zarówno charakter użytkowy jak i czysto dekoracyjny – nawiązują stylem do kultury ludowej. W gospodarstwie można wziąć udział w warsztatach, podczas których można się nauczyć podstaw wikliniarstwa pod fachowym okiem Pana Andrzeja.

11. Warsztaty i wycieczki przyrodnicze z Towarzystwem na rzecz Ziemi

tel. +48 604 858 513 (Stanisław Gacek – prowadzenie warsztatów/wycieczek), +48 601 073 737 (Piotr Rymarowicz – organizacja), www.tnz.most.org.pl

GPS: 50°01'07.4"N 19°24'00.9"E

Kategorie: *walory przyrodnicze, warsztaty tematyczne i zajęcia edukacyjne*

Towarzystwo na rzecz Ziemi promuje przyrodę Doliny Karpia i jej okolic poprzez zaangażowanie w inicjatywy służące zachowaniu i funkcjonowaniu stawów karpiowych, miejsca bytowania, rozrodu i żerowania wielu gatunków zwierząt. Towarzystwo organizuje wycieczki przyrodnicze po największych stawach karpiowych Doliny Karpia (kompleksy stawowe Przeręb i Spytkowice), obszarach Natura 2000 i rezerwach. Atrakcją są edukacyjne spływy po Wiśle galarem. Towarzystwo posiada wykwalifikowany zespół specjalistów i sprzęt, dzięki którym wycieczki są ciekawe dla szerokiego grona odbiorców..

12. Regionalny Ośrodek Kultury Doliny Karpia w Zatorze im. Jana Matejki

Plac Jana Matejki 1, 32-640 Zator, tel. +48 668 301 846, +48 33 841 21 66, www.rokzator.pl
GPS: 49°59'45.4"N 19°26'04.0"E

Kategorie: *muzea, galerie i izby regionalne, warsztaty tematyczne i zajęcia edukacyjne*

Galeria Szklana Regionalnego Ośrodka Kultury (ROK) w Zatorze organizuje czasowe wystawy malarstwa, rzeźby, grafiki, fotografii, ceramiki oraz instalacje sztuki współczesnej. Pracownia plastyczna ROK proponuje warsztaty ceramiczne, decoupage, malowania na szkle i porcelanie. Zajęcia mogą odbywać się w grupach najwyżej 12 osobowych i trwają około 2 godzin.

13. Izba Regionalna Ziemi Zatorskiej i Doliny Karpia

ul. Rynek 2, 32-640 Zator, tel. +48 603 096 381, www.tmzz.eu
GPS: 49°59'46.7"N 19°26'17.4"E

Kategorie: *muzea, galerie i izby regionalne, warsztaty tematyczne i zajęcia edukacyjne*

Regionalna Ziemia Zatorskiej i Doliny Karpia mieści się w dawnym budynku Sądu Grodzkiego z 1891 roku. Zbiory są udostępniane w czasie imprez lokalnych na przykład Święta Karpia czy Zatorskiego Jarmarku Karpiowego. Izba posiada kolekcję związaną z historią i kulturą regionu oraz gospodarką stawową w Dolinie Karpia i historią karpia zatorskiego. Została stworzona przez Towarzystwo Miłośników Ziemi Zatorskiej, którego członkowie prowadzą w niej lekcje historii na żywo dla młodzieży z użyciem eksponatów muzealnych i multimedialnych.

14. Rybacki Zakład Doświadczalny w Zatorze

Plac Kościuszki 5, 32-640 Zator, tel. +48 33 841 21 28, www.bielsko.man.pl/fishrzd
GPS: 49°59'49.9"N 19°26'17.0"E

Kategorie: *walory przyrodnicze, produkt lokalny*

Rybacki Zakład Doświadczalny (RZD) w Zatorze Instytutu Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie gospodaruje na łącznej powierzchni 1456 ha, z czego 1186 ha stanowią stawy. Zakład prowadzi działalność doświadczalną i produkcyjną (ryby towarowe i materiał zarybieniowy). RZD może, zorganizować wizytę, podczas której można zdobyć wiedzę na temat hodowli ryb, zarybiania stawów oraz odłowów. Można skorzystać z łowiska, które oferuje do ośmiu gatunków ryb. Można ulubioną rybę kupić na miejscu i zostanie ona przyrządzona według indywidualnego przepisu. Ponadto łowisko posiada restaurację z parkingiem.

15. Edukacyjne Gospodarstwo Agroturystyczne „Dworek Młynarza”

Rudze 2, 32-640 Zator, tel. +48 664 927 182, +48 33 8 23 00 96

GPS: 49°58'13.2"N 19°26'14.3"E

i Młynarstwo Produkcja i Usługi, Witold Sopicki

Rudze 27, 32-640 Zator, tel. +48 33 841 25 51

GPS: 49°57'32.0"N 19°25'45.8"E

Kategorie: *noclegi, warsztaty tematyczne i zajęcia edukacyjne, kuchnia lokalna*

Edukacyjne Gospodarstwo Agroturystyczne „Dworek Młynarza” mieści się w XIX-wiecznym dworku. Gospodarstwo oferuje noclegi przez cały rok, również z wyżywieniem. W ogrodzie jest obszerny taras, plac zabaw, grill, miejsce na ognisko i trawnik do gier i zabaw. W Gospodarstwie organizowane są tematyczne zajęcia terenowe, warsztaty i wycieczki po okolicy dla dzieci, młodzieży i dorosłych, dotyczące przyrody i miejscowych tradycji. Warto też odwiedzić Młyn, popatrzeć jak działają tradycyjne urządzenia, wysłuchać pasjonujących opowieści o historii sześciu pokoleń młynarzy, a przy okazji podglądać młynarza przy pracy i kupić mąkę czy kaszę.

16. kajaki-na-skawie.pl

ul. Podlesie 9, 34-100 Tomice, tel. +48 608 093 166, www.kajaki-na-skawie.pl

GPS: 49°54'13.7"N 19°28'57.1"E

Kategorie: *walory przyrodnicze, rekreacja na świeżym powietrzu*

Propozycja dla mieszkańców regionu i odwiedzających go turystów aktywnego spędzenia czasu i poznania lokalnej przyrody Doliny Karpia poprzez spływy kajakowe na rzece Skawie i Wiśle oraz wycieczki rowerowe. W ofercie: spływy kajakowe indywidualne i grupowe, szkółka kajakowa (38 kajaków dwuosobowych, 8 kajaków jedynek), spływy jednodniowe i weekendowe, wycieczki rowerowe po Dolinie Karpia (26 rowerów). Oferta dostępna od kwietnia do października.

17. „Galeria Sztuki Bałysówka Mira Sabatowicz”

ul. Św. Jakuba 2, 34-100 Tomice, tel. +48 606 998 332, +48 33 488 73 85, www.balysowka.pl

GPS: 49°54'03.2"N 19°29'01.4"E

Kategorie: *muzea, galerie i izby regionalne, sztuka i rękodzieło, warsztaty tematyczne i zajęcia edukacyjne*

„Galeria Sztuki Bałysówka Mira Sabatowicz” to niezwykle miejsce, prezentujące twórczość okolicznych artystów. Mieści się w starej, odremontowanej, drewnianej chacie tkanej mchem z 1864 roku. Można tu nie tylko podziwiać, ale także kupić obrazy olejne, akwarele, rzeźbę i ceramikę. W Galerii organizowane są warsztaty ceramiczne, podczas których można poznać ciekawy japoński sposób wypalania ceramiki RAKU. W każdy drugi piątek miesiąca o godzinie 17:00 odbywają się spotkania artystów, a co roku 1 maja o godzinie 17:00 wernisaż nowej, zbiorowej wystawy artystów skupionych wokół „Bałysówki”.

18. Ośrodek Kultury Gminy Tomice im. Wincentego Bałysa w Tomicach

ul. Dworska 9, 34-100 Tomice, tel. +48 33 873 17 49, www.kultura.tomice.pl

GPS: 49°54'03.2"N 19°29'09.8"E

Kategorie: *warsztaty tematyczne i zajęcia edukacyjne*

Ośrodek Kultury Gminy Tomice organizuje warsztaty plastyczne, rękodzielnicze i kulinarne. Podczas zajęć można poznać różne techniki: malarstwo, rysunek, dekorowanie wnętrz, techniki ozdabiania przedmiotów i tworzenia nowych, takich jak filcowe pacynki, rzeźby z papier-mâché, krzesła, stoły z recyklingu, obrazki z kulkami. Są też warsztaty robienia mydła, papieru czerpanego czy kolażu. Podczas warsztatów kulinarnych zgłębia się wiedzę kulinarną, poznaje tradycyjne, lokalne przepisy, nowe potrawy oraz uczy się je dekorować. Twórcze zajęcia są prowadzone przez profesjonalnego instruktora.

19. Gospodarstwo Agroturystyczne „Stajnia Grudki”

ul. Kolejowa 21, 34-103 Woźniki, tel. +48 33 8794 686, +48 660 463 179,
www.stajniagrudki.pl

GPS: 49°56'24.7"N 19°28'49.0"E

Kategorie: *noclegi, rekreacja na świeżym powietrzu*

Gospodarstwo Agroturystyczne „Stajnia Grudki” jest miejscem na doskonały wypoczynek, pełen wrażeń pobyt, co zagwarantują między innymi: stadnina koni, piękna okolica, komfortowo wyposażone pokoje, miła i rodzinna atmosfera. Gospodarstwo położone jest u stóp Płaskowyżu Draboża – pasma Pogórza Wielickiego. Rozległe tereny w dolinie rzeki Skawy i zróżnicowane ukształtowania terenu Pogórza to idealne miejsce do jazdy konnej i wypadów dla amatorów wędrówek pieszych i wycieczek rowerowych. W zimie w ofercie kulig, ognisko oraz wycieczki po okolicy.

20. Gospodarstwo Agroturystyczne „Ostoja w Dolinie Karpia”

ul. Górki 105, 34-116 Spytkowice, tel. +48 512 448 332

GPS: 49°58'49.1"N 19°28'46.8"E

Kategorie: *noclegi, warsztaty tematyczne i zajęcia edukacyjne, rekreacja na świeżym powietrzu*

Gospodarstwo Agroturystyczne „Ostoja w Dolinie Karpia” to urokliwie położone miejsce w pagórkowatym terenie. Gospodarstwo udostępnia turystom 4 pokoje, salon z kominkiem i biblioteczką zawierającą księgozbiór o tematyce wędkarskiej, łowieckiej, przyrodniczej i promującej region Doliny Karpia. W gospodarstwie znajduje się też wypożyczalnia rowerów, skuterów i sprzętu wędkarskiego. W pobliżu gospodarstwa pasjonaci jednośladów mają do dyspozycji wiele szlaków rowerowych, a amatorzy wędkowania stawy rybne. Na terenie obiektu można samodzielnie wędzić lub grillować złowione ryby.

21. Łowisko „Podolsze”

Podolsze-Smolice, 32-640 Zator, tel. +48 33 841 00 41, +48 509 465 914, +48 795 583 814,
www.lowisko-podolsze.pl

GPS: 50°00'34.3"N 19°27'08.7"E

Kategorie: *walory przyrodnicze, rekreacja na świeżym powietrzu, produkty lokalne, kuchnia lokalna*

Łowisko wędkarskie „Podolsze” położone jest w miejscu idealnym do wypoczynku i obcowania z naturą. Zarówno rodziny z dziećmi jak i wędkarze mogą spędzić tu miło czas – nie tylko dobrze zjeść, ale też podpatrzeć metody oprawiania i wędzenia ryb. Łowisko składa

się z czterech stawów o łącznej powierzchni około 14 ha. Rybą dominującą jest karp zatorski, karaś, lin, jaź, płoć, wzdręga, węgorz i ukleja oraz ryby drapieżne. Odwiedzający mają możliwość obserwowania rzadkich gatunków ptaków, między innymi: ślepowronów, rybitw i kormoranów. Oferta dostępna od marca do października.

22. Gospodarstwo Agroturystyczne „Na Rozstajach” i „Zwierzyniec”

ul. Lipowa 8, 34-116 Spytkowo, tel. +48 33 879 17 74, +48 502 938 806

GPS: 50°00'39.9"N 19°33'12.8"E

Kategorie: *noclegi, warsztaty tematyczne i zajęcia edukacyjne, walory przyrodnicze*

Atrakcją tego malowniczo położonego Gospodarstwa Agroturystycznego jest „Zwierzyniec”. Spotkać w nim można zarówno rzadkie, jak i popularne okazy ptaków i zwierząt, między innymi bażanty (mongolskie, kaukaskie, złote, srebrne), pawia, głuszca, kaczkę krzyżówkę wiślaną, mandarynki, gęsi dzikie zbożowe. Można też zobaczyć daniela, strusia afrykańskiego, kucyki i kuca huculskiego. Właściciel opowiada ciekawe historie o mieszkańcach Zwierzynca i dziejach okolicy. Przy Gospodarstwie jest piękny ogród, z którego można obserwować zwierzęta. Jest też grill. Oferta dostępna od marca do października.

23. Pałac w Ryczowie

ul. Szkolna 30, 34-115 Ryczów, tel. +48 663 752 842, www.palacwryczowie.org

GPS: 49°58'50.1"N 19°32'45.6"E

Kategorie: *muzea, galerie i izby regionalne, miejsca i obiekty historyczne, warsztaty tematyczne i zajęcia edukacyjne*

Pałac w Ryczowie zbudowany w stylu romantycznym "arkadkowym" i otoczony parkiem krajobrazowym w typie angielskim, powstał w latach 1862-64. Przechodził różne koleje losu, a jego ostatnim właścicielem był Generał Zygmunt Piasecki (1893-1954), bohater Legionów, wojny bolszewickiej 1920 roku i dowódca Krakowskiej Brygady Kawalerii. W 60-tą rocznicę jego śmierci w dolnych salach pałacu otwarto Izbę Pamięci Generała Zygmunta Piaseckiego, przygotowaną przez Fundację Pałac w Ryczowie. Co roku, w jedną z majowych niedziel w pałacu odbywa się „Noc Muzeów”.

24. Piekarnia „Maja”, Kazimierz i Tomasz Stańczyk

ul. Wadowicka 125, 34-116 Spytkowo, tel. +48 33 879 18 89, www.piekarniamaja.pl

GPS: 49°35'05.8"N 19°18'03.6"E

Kategorie: *warsztaty tematyczne i zajęcia edukacyjne, produkt lokalny, kuchnia lokalna*

Piekarnia „Maja” zaprasza na warsztaty wszystkich, którzy chcą poznać tajniki przygotowywania ciasta na naturalnym zakwasie, metod kulania bułek, formowania bochenka, zaplatania świątecznej chałki lub po prostu zobaczyć jak przygotowywany jest tradycyjny chleb, wypiekany w piecu opalonym drewnem. Uczestnicy będą mogli wziąć udział w procesie wypieku lub zobaczyć z bliska jego przebieg, rozpoczynając od przygotowania zaczynu, przez wyrabianie ciasta, włożenie chleba do pieca i wyciągnięcie ciepłych bochenków.

25. Izba Regionalna w Ryczowie

ul. Stadionowa 23, 34-115 Ryczów, tel. +48 660 071 821, +48 600 502 682

GPS: 49°59'15.1"N 19°33'26.1"E

Kategorie: *muzea, galerie i izby regionalne, warsztaty tematyczne i zajęcia edukacyjne, produkt lokalny*

Wygląd dawnej wiejskiej chaty, stare meble, narzędzia, sprzęty codziennego użytku, wyroby rękodzieła, obrazy i fotografie można podziwiać w Izbie Regionalnej, która mieści się w budynku obok boiska Ludowego Klubu Sportowego „Orzeł” w Ryczowie. Można tu zobaczyć jak dawniej żyło się na wsi, poznać ludowe obrzędy i zwyczaje, a podczas warsztatów spróbować swoich sił w tworzeniu rękodzieł w różnych technikach: takich jak szydełkowanie, haft, bibułkarstwo, malowanie na szkle, witraże, ceramika. Izba powstała z inicjatywy Stowarzyszenie Przyjaciół Ryczowa i Półwsi i Koła Gospodyń Wiejskich.

26. "Wiklinex", Teresa Tyrąła

ul. Zacisze 57, 34-103 Woźniki, tel. +48 668 485 163, www.wiklinex.webd.pl

GPS: 49°56'18.023"N 19°29'8.296"E

Kategorie: *sztuka i rękodzieło, produkt lokalny, warsztaty tematyczne i zajęcia edukacyjne*

Firma „Wiklinex” oferuje różnorodne wyroby z wikliny, w tym meble oraz wyroby ogrodowe. Wykonywane są tu również inne, nietypowe produkty na specjalne życzenie klienta, według zleconego wzoru. Na miejscu można zobaczyć plantację wikliny, prześledzić proces jej obróbki i zobaczyć, na czym polega trudna sztuka wyplatania, a także, podczas warsztatów, spróbować samemu tworzyć wiklinowe cudeńka..

27. „Farfurka” – Pracownia ceramiczno-garncarska, Renata Skorczyńska

ul. Krakowska 61, 34-103 Witanowice, tel. +48 660 723 714, www.farfurka.pl,

FB: Farfurka

GSP: 49°55'7.896"N 19°30'42.418"E

Kategorie: *sztuka i rękodzieło, warsztaty tematyczne i zajęcia edukacyjne*

„Farfurka” to „gliniana miseczka pełna pasji”. W Pracowni czeka na gości niezwykle spotkanie z magicznym światem pięciu żywiołów: ziemia rzeźbiona wodą, suszona wiatrem, wypalana ogniem, kształtowana umysłem, wolą i sercem człowieka. W ofercie wyroby ceramiczne duże i małe. Podczas zorganizowanych warsztatów można zobaczyć jak powstają ceramiczne cudeńka albo samemu zatopić palce w glinie i na chwilę powrócić do świata dziecięcej zabawy.

28. Izba Regionalna przy parafii Św. Mikołaja w Witanowicach

ul. Jana Pawła II 202, 34-103 Witanowice, tel. +48 696 071 573, +48 660 723 714, +48 33 879 49 23, www.izba-regionalna.witanowice.pl

GPS: 49°55'23.4"N 19°32'18.0"E

Kategorie: *muzea, galerie i izby regionalne, warsztaty tematyczne i zajęcia edukacyjne*

Celem Izby Regionalnej przy parafii Św. Mikołaja w Witanowicach jest zachowanie i prezentacja lokalnego dziedzictwa historycznego i kulturowego. Izba posiada bogatą galerię zdjęć i obrazów, można tu podziwiać cenne eksponaty, a wśród nich figurę Św. Anny Samotrzcę ze szkoły Wita Stwosza. W gablotach historyczne pamiątki miejscowej społeczności i ręcznie haftowane ornaty. W Izbie organizowane są wystawy promujące

regionalną historię, tradycję, kulturę, zwyczaje i codzienne życie mieszkańców Doliny Skawy. Organizowane są zajęcia edukacyjne dotyczące lokalnej historii i tradycji.

29. Gospodarstwo pasieczne „Pasieka u Wojtka”

Marcyporęba 50, 34-114 Brzeźnica, tel. + 48 602 697 038

GPS: 49°56'17.7"N 19°36'57.5"E

Kategorie: *produkt lokalny, warsztaty tematyczne, zajęcia edukacyjne*

Gospodarstwo pasieczne „Pasieka u Wojtka” nastawione jest na produkcję miodów nektarowych, odmianowych, wielokwiatowych i spadziowych, pozyskiwanie pyłku pszczelego, propolisu i wosku. Na zajęciach edukacyjnych można dowiedzieć się jak fenomenalnym superorganizmem jest rodzina pszczoły, zobaczyć w specjalnym uliku pszczoły na plastrze, a także spróbować miodów i nauczyć się wyrobu świec. Specjalnością Gospodarstwa jest miód w plastrze. W sezonie można uczestniczyć w przeglądzie rodziny pszczelej i innych pracach. W planach jest stworzenie inhalatorium do aromaterapii. Oferta dostępna od maja do września.

30. „Dworek Na Winnicy”

Nowe Dwory 78, 34-114 Brzeźnica, tel. +48 601 414 175, FB:DworekNaWinnicy

GPS: 49°56'52.5"N 19°36'01.0"E

Kategorie: *walory przyrodnicze, warsztaty tematyczne i zajęcia edukacyjne*

„Dworek Na Winnicy” to miejsce położone wśród pól, zagajników, nad niewielkim strumieniem. Oferuje on swoim gościom pobyt urozmaicony zajęciami w formie: prezentacji o tematyce kulinarnej, w której łączą się tradycje naszych babć z nowoczesną kuchnią, warsztatów rękodzielniczych, podczas których uczestnicy wykonują prace z papieroplastyki, malowania, zdobienia różnymi technikami, wyplatania oraz lekcji przyrody, polegających na odkrywaniu otaczającego świata flory i fauny. Rozległy teren sprzyja aktywnemu wypoczynkowi na świeżym powietrzu.

31. Międzyszkolny Klub Kajakowy Łączany

Łączany 412, 34-115 Ryczów, tel. +48 604 962 954, www.mkkłączany.pl

GPS: 49°58'53''N 19°35'1''E

Kategorie: *walory przyrodnicze, rekreacja na świeżym powietrzu*

Celem Międzyszkolnego Klubu Kajakowego (MKK) Łączany jest zachęcanie wszystkich, a w szczególności młodzieży do aktywnego spędzania czasu na świeżym powietrzu. MKK posiada własną przystań kajakową i hangary, w których znajduje się siłownia oraz sprzęt sportowy, dzięki którym zarówno mieszkańcy, jak i turyści mogą zażywać zdrowego wysiłku fizycznego. Klub dysponuje boiskiem do gry w koszykówkę, piłkę siatkową i plażową, kajakami wyczynowymi, turystycznymi i motorówką, z których również można korzystać. Oferta dostępna od kwietnia do października.

32. Bunkry, okopy i linia obronna oraz obóz pracy Baudienst

Kossowa, Gmina Brzeźnica, tel. +48 33 879 20 93

GPS: 49°57'58.7267''N 19°36'11.0204''E

Kategorie: *miejsca i obiekty historyczne*

Przez teren gminy Brzeźnica podczas II wojny światowej przebiegała niemiecka linia obrony B1, ciągnąca się od Morza Bałtyckiego aż po południową granicę Polski. Miała ona duże znaczenie strategiczne. Do czasów współczesnych zachowały się ślady po bunkrach i okopach, spośród których trzy najbardziej interesujące, znajdujące się w Kossowej, oczyszczono i oznaczono tablicami z notką historyczną. Ponadto w Brzeźnicy w latach 1942-1944 zlokalizowany był obóz pracy tak zwanej Służby Budowlanej Baudienst dla Polaków. Wycieczki z przewodnikiem organizuje Centrum Kultury i Promocji w Brzeźnicy.

33. Centrum Kultury i Promocji w Brzeźnicy

ul. Krakowska 107, 34-114 Brzeźnica, tel. +48 33 879 20 93, www.ckbrzeznica.pl

GPS: 49°57'54.1"N 19°38'09.7"E

Kategorie: *warsztaty tematyczne i zajęcia edukacyjne*

Centrum Kultury i Promocji w Brzeźnicy zaprasza do udziału w zajęciach stałych organizowanych od września do czerwca każdego roku. Do wyboru jest taniec, plastyka, teatr, muzyka i fitness. Ponadto organizowane są też warsztaty związane z rękodziełem artystycznym: wikliniarstwo, koronkarstwo, bukiciarstwo i papieroplastyka. Szczególnie godne polecenia są warsztaty z bibułkarstwo: zajęcia mogą być prowadzone dla grup 10-osobowych, zarówno dla dzieci, młodzieży jak i dorosłych. Podczas zajęć uczestnicy uczą się wykonywać różne rodzaje kwiatów, a następnie tworzenia z nich kompozycji.

34. Gospodarstwo ogrodniczo-sadownicze Dudek-Sad

Marcyporęba 122, 34-114 Brzeźnica, tel. +48 33 879 27 78, www.dudek-sad.pl

GPS: 49°56'00.2"N 19°38'02.0"E

Kategorie: *produkt lokalny, warsztaty tematyczne i zajęcia edukacyjne*

Gospodarstwo ogrodniczo-sadownicze Dudek-Sad posiada 60-letnią tradycję szkółkarską oraz 25-letnią sadowniczą. Obecna powierzchnia produkcji wynosi około 60 ha z czego 3 ha zajmują szkółki drzew owocowych, a na pozostałym terenie prowadzona jest uprawa sadownicza jabłoni, grusz, śliw, wiśni, czereśni oraz brzoskwiń. Gospodarstwo prowadzi sprzedaż bezpośrednią owoców i warzyw oraz oferuje zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży na temat uprawy drzew owocowych

35. Warsztaty Stowarzyszenia „Nowoczesna Gospodyni”

ul. Krakowska 109, 34-114 Brzeźnica, tel. +48 886 055 045, www.nowoczesnagospodyni.pl

GPS: 49°57'54.8"N 19°38'08.6"E

Kategorie: *warsztaty tematyczne i zajęcia edukacyjne, sztuka i rękodzieło, kuchnia lokalna*

Stowarzyszenie zintegrowało najbardziej aktywne kobiety z terenu gminy Brzeźnica, które działają w 12 Kołach Gospodyń Wiejskich. Liderki podejmują szereg działań przyczyniając się do umacniania tożsamości regionalnej i zachowania dziedzictwa kulturalnego regionu. W ofercie Stowarzyszenia różnorodne warsztaty rękodzielnicze (np. koronka, szydełko, ozdoby z naturalnych surowców) i warsztaty gotowania.

36. Wycieczki galarem

Stowarzyszenie „Malownicza Gmina”, ul. Krakowska 109, 34-114 Brzeźnica, tel. +48 33 879 24 72

GPS: 49°57'54.1"N 19°38'09.7"E

Kategorie: *walory przyrodnicze, miejsca i obiekty historyczne*

W ramach wspólnego działania Stowarzyszenia „Malownicza Gmina” z Urzędem Gminy Brzeźnica wykonano galar (statek rzeczny, jakich używali flisacy w Łączanach w XIX wieku). Statek stanowi pomniejszoną replikę oryginału odkrytego nad Wisłą w Brzeźnicy w 2011 roku. Stowarzyszenie organizuje rejsy galarem, podczas których turyści mogą podziwiać walory krajobrazowe i przyrodnicze Wisły i Kanału Małopolskiego. Zainteresowani mogą poszerzyć swoją wiedzę na temat galarnictwa dzięki przygotowanej przez Stowarzyszenie wystawie.

37. „Spizarnia Doliny Karpia”

Brzezinka 104, 34-114 Brzeźnica, tel. +48 502 376 383, +48 784 377 387,

www.spizarniadolinykarpia.pl

GPS: 49°57'28.7"N 19°39'07.4"E

Kategorie: *produkt lokalny, warsztaty tematyczne i zajęcia edukacyjne*

„Spizarnia Doliny Karpia” s.c. jest firmą zajmującą się przetwórstwem ryb słodkowodnych z Doliny Karpia. W asortymencie Spizarni znajdują się takie ryby jak: karp, pstrąg, jesiotr, sum, tołpyga, amur czy szczupak – świeże (filety, dzwonki), wędzone i marynowane. Na miejscu można wziąć udział w pokazach i warsztatach dotyczących obróbki ryb i przygotowania różnych potraw.

38. Pracownia Twórcza BĘ 202

Bęczyn 202, 34-113 Paszkówka, tel. +48 502 931 349, www.be202.pl

GPS: 49°55'47.6"N 19°39'19.5"E

Kategoria: *sztuka i rękodzieło, warsztaty tematyczne i zajęcia edukacyjne*

Pracownia Twórcza BĘ202 powstała z myślą o edukacji dzieci i dorosłych oraz jako miejsce, w którym powstają ciekawe projekty. BĘ202 oferuje profesjonalnie wyposażoną pracownię, w której uczestnicy zajęć pod opieką artysty plastyka, mogą rozwijać swoje umiejętności i warsztat, stymulując wyobraźnię. Artyści Pracowni zajmują się grafiką 2D i projektowaniem, ich prace cechuje oryginalność w podejściu do formy, a dewizą jest minimalizm i prostota. W ofercie szeroka gama wyrobów artystycznych inspirowanych sztuką ludową, sygnowanych przez uznanego artystę Borysa Fiodorowicza.

39. Łowisko „Pod Dębem”

Paszkówka 184, 34-113 Paszkówka tel. +48 608 686 789, +48 512 193 942, +48 509 077 320,

<http://lowiskopaszkowka.pl/>

GPS: 49°56'24.5"N 19°40'42.4"E

Kategorie: *walory przyrodnicze, rekreacja na świeżym powietrzu*

Łowisko wędkarskie „Pod Dębem” znajduje się w malowniczej wsi Paszkówka, w zacisznym miejscu położonym pod dębami. Bogato zarybiony staw obfituje w następujące ryby: karp, lin, okoń, płoć, leszcz, sum, szczupak i sandacz. Łowisko dysponuje parkingiem oraz posiada miejsca do grillowania i plac zabaw dla dzieci. Od 2009 roku terenem tym zarządza Ludowy Klub Sportowy „Dąb”. Oferta dostępna od kwietnia do października.

40. Galeria Stowarzyszenia Artystów Doliny Karpia Art Do Ka

34-113 Paszkówka 181, tel. +48 505 705 727 www.artyscidolinykarpia.weebly.com,
[FB/stowarzyszenie.ardoka](https://www.facebook.com/stowarzyszenie.ardoka)

GPS: 49°56'41.7"N 19°41'14.5"E

Kategorie: *muzea, galerie i izby regionalne, sztuka i rękodzieło, produkty lokalne, warsztaty tematyczne*

Galeria Stowarzyszenia Art Do Ka, mieszcząca się w Wiejskim Domu Kultury w Paszkówce, prezentuje unikatową sztukę i rękodzieło Doliny Karpia. Można tu podziwiać obrazy, ceramikę, hafty, wyroby szydełkowe, biżuterię i wiele innych. Udział w organizowanych w Galerii warsztatach daje szansę uczestniczenia w procesie twórczym, obserwowania pracy artystów, obcowania z magią tworzenia, gdzie łączą się talent, wiedza, umiejętności, doświadczenie i niezwykła wręcz cierpliwość.

41. Quest „Spacerem po stolicy Doliny Karpia”

Parking przy Placu Kościuszki w Zatorze

GPS: 49°59'47.7"N 19°26'20.4"E

Kategorie: *szlaki i questy*

Quest wiedzie po uliczkach Zatora, prezentując interesującą historię i teraźniejszość stolicy Doliny karpia – centrum dawnego Księstwa Zatorskiego.

42. Quest „Stawy, ludzie, ptaki”

Kościół Św. Jakuba

GPS: 50°00'14.6"N 19°27'27.6"E

Kategorie: *szlaki i questy*

Quest rowerowy prowadzi po kompleksie stawów „Spytkowice”, prezentując miejsca związane od wieków z gospodarką rybacką Doliny Karpia oraz ostoje wielu gatunków flory i fauny, zbytkowego drewnianego kościoła oraz pięknych widoków na Karpaty i Dolinę Karpia.

43. Quest „Szlakiem wikliniarstwa” w Woźnikach

Parking przed kościołem parafialnym w Woźnikach

GPS: 49°56'15.8"N 19°29'26"E

Kategorie: *szlaki i questy*

Quest wiedzie przez urokliwą miejscowość, znaną z wyrobów wikliniarskich, plantacji wikliny, zabytkowego drewnianego kościoła oraz pięknych widoków na Karpaty i Dolinę Karpia.

44. Quest „Szlakiem Radwanitów”

Pomnik po zachodniej stronie Urzędu Gminy Brzeźnica, ul. Krakowska 109, 34-114 Brzeźnica

GPS: 49°57'54.5"N 19°38'06.8"E

Kategorie: *szlaki i questy*

Quest rowerowy prowadzi przez malownicze tereny gminy Brzeźnica i pozwala zapoznać się z jej historią.

2.2. Święta lokalne

Inwentaryzacja wykazała, że w Dolinie Karpia organizowane są liczne imprezy, często o charakterze lokalnym lub tematyce niezwiązanej z dziedzictwem obszaru. Postanowiono wybrać z tej listy wydarzenia, które w najciekawszy sposób pozwalają poznać specyfikę i doświadczyć dziedzictwa Doliny Karpia. Wydarzenia będą na bieżąco dodawane do kalendarza utworzonego na stronie www i w aplikacji mobilnej. Będą to przede wszystkim imprezy organizowane w każdej gminie w ramach Festiwalu Doliny Karpia. Przyjęto też, że lista wydarzeń i świąt lokalnych nie jest zamknięta i do oferty ekomuzealnej mogą zostać włączone kolejne, które będą się wpisywać w spójną koncepcję Ekomuzeum Doliny Karpia (zgodne z przyjętymi kryteriami).

3. Harmonogram tworzenia i realizacji Ekomuzeum Doliny Karpi

Tworzenie Ekomuzeum Doliny Karpi przebiegało w kilku etapach, które mogą być ponownie przeprowadzane w trakcie rozwijania ekomuzeum i przyłączania kolejnych Członków – obiektów/miejsc/ofert. Funkcjonowanie ekomuzeum to proces, w którym do sieci na każdym etapie mogą dołączać kolejne miejsca, a tym samym stale poszerzać i uatrakcyjnić ofertę.

3.1. Wstępne zapoznanie z koncepcją ekomuzeum

Wstępne zapoznanie z koncepcją ekomuzeum miało formę seminarium, podczas którego przedstawiono idee i metodykę tworzenia ekomuzeum, zilustrowano przykładami z Polski i z zagranicy. W seminarium uczestniczyli przedstawiciele trzech Lokalnych Grup Rybackich: LGR Dolina Karpi, LGR „Żabi Kraj” i LGR Dorzecze Soły i Wieprzówki. Po prezentacji nastąpiła dyskusja pod kątem zastosowania koncepcji ekomuzeum na terenie trzech Lokalnych Grup Rybackich: potencjału, lokalnych uwarunkowań, inicjatyw, partnerów. Seminarium w zmodyfikowanej wersji może być zorganizowane ponownie w każdym z tworzonych ekomuzeów, jeśli pojawi się grupa osób zainteresowanych przystąpieniem do ekomuzeum, bardzo istotne jest bowiem dobre rozumienie koncepcji ekomuzeum i istoty funkcjonowania każdego z trzech ekomuzeów. Ustalono, że tworzenie trzech ekomuzeów będzie konsultowane przez partnerów z trzech Lokalnych Grup Rybackich, tak aby tworzone przedsięwzięcia były spójne pod względem podejścia i sposobu funkcjonowania i będą współpracowały w dłuższej perspektywie czasowej (wspólna promocja, organizacja wspólnych wydarzeń i uczestnictwo wzajemne w wydarzeniach organizowanych przez poszczególne ekomuzea.

3.2. Szkolenie połączone z analizą potencjału obszaru

Celem dwudniowego szkolenia przeprowadzenie analizy potencjału miejsca i wstępny wybór miejsc/obiektów/pomysłów na ekomuzeum. Uczestnikami szkolenia były osoby reprezentujące instytucje (głównie kultury), organizacje pozarządowe, grupy nieformalne, ale także przedsiębiorcy, głównie branży turystycznej, osoby prywatne – pasjonaci. Pierwszym elementem szkolenia była poszerzona prezentacja dotycząca koncepcji ekomuzeum, ilustrowana zróżnicowanymi przykładami z Polski i z zagranicy. Analiza potencjału obszaru koncentrowała się na zasobach dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego przyszłego ekomuzeum. Dziedzictwo w tym kontekście było rozumiane szeroko i uwzględnia zarówno zasoby przyrodnicze, historyczne i kulturowe w wymiarze materialnym jak i duchowym. W wyniku szkolenia powstała szeroka lista konkretnych miejsc, ofert, wydarzeń i historii, które mogą być podstawą tworzenia ekomuzeum. Spośród nich wybrano obiekty o ciekawej historii i ofercie, najlepiej takie, gdzie oprócz zwiedzenia i przeczytania informacji, można też wysłuchać opowieści, czegoś się nauczyć, spróbować czy doświadczyć. Analiza potencjału i identyfikacja dziedzictwa pozwoliły na wypracowanie wstępnej koncepcji ekomuzeum

Doliny Karpia. Szkolenia dla osób tworzących ekomuzeum z pewnością powinny być kontynuowane i powinny dotyczyć różnych zagadnień związanych z tworzeniem oferty produktów turystycznych, różnych form współpracy, tworzenia wspólnej promocji i marketingu i innych kwestii przydatnych przy tworzeniu i zarządzaniu wspólnym przedsięwzięciem, jakim jest ekomuzeum. Warto też podczas takich szkoleń odwoływać się do wspólnych wartości, zastanawiać się nad stałym uatrakcyjnieniem oferty.

3.3. Doradztwo

Następnym etapem było doradztwo, które z reguły odbywało się indywidualnie w przyszłych miejscach/obiektach ekomuzealnych i miało charakter spotkań doradczych z osobami, które będą przyjmować turystów, odwiedzających ekomuzeum. Celem doradztwa była, z jednej strony, ocena, na ile charakter miejsc i sposób ich funkcjonowania są zgodne z filozofią ekomuzeum i wstępną koncepcją Ekomuzeum Dolina Karpia, na ile są w nich osoby zainteresowane przyłączeniem się do ekomuzeum i gotowe przyjmować turystów – oferować im „opowieść o miejscu”, udział w warsztatach czy pokazach, z drugiej pomoc w wypracowaniu atrakcyjnej oferty, która pozwoli zapewnić ciekawe spędzenie czasu, poszerzenie wiedzy i umiejętności, zabawę, doświadczenie – niezapomniane wspomnienia. Przygotowanie listy miejsc, w których odbyło się doradztwo poprzedzone zostało telefonicznym kontaktem i wstępnym ustaleniem, czy dane miejsce jest zainteresowane współpracą w ramach ekomuzeum – dotyczyło to przede wszystkim osób, które nie uczestniczyły w seminarium i szkoleniu. Rozwijanie ekomuzeum i poszerzanie jego oferty o kolejne miejsca, obiekty, atrakcje i ludzi będzie wymagało świadczenia doradztwa, które pozwoli na przygotowanie nowych Członków oraz zachowanie spójności ekomuzeum.

3.4. Warsztaty

W dwudniowych warsztatach wzięły udział osoby, które wyraziły chęć współtworzenia ekomuzeum i ich miejsca przeszły weryfikację podczas spotkań doradczych. Celem warsztatów było ostateczne wypracowanie koncepcji Ekomuzeum Doliny Karpia oraz systemu wizualizacji, promocji i sposobu funkcjonowania i zarządzania ekomuzeum. Ważnym elementem warsztatów była prezentacja wszystkich miejsc/obiektów ekomuzeum, tak, żeby wszyscy przyszli Członkowie Ekomuzeum mieli pełną wiedzę na temat całości oferty ekomuzeum. Na tej podstawie opracowano:

1. Tematykę ekomuzeum – prezentację zróżnicowanego dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, bez skupienia się na jakimś wybranym jego aspekcie, ale oddającego pasje ludzi i tradycje związane z gospodarką stawową i twórczością rękodzielniczą i artystyczną,
2. Nazwę: Ekomuzeum Doliny Karpia
3. Slogan: „Miejsca i ludzie z pasją”

4. Oraz zdecydowano o uporządkowaniu wszystkich miejsc/obiektów w szersze kategorie, które pozwolą na grupowanie ofert o podobnym charakterze
  - walory przyrodnicze
  - sztuka i rękodzieło
  - miejsca i obiekty historyczne
  - produkty lokalne
  - warsztaty tematyczne i zajęcia edukacyjne
  - szlaki i questy
  - muzea, galerie i izby regionalne
  - rekreacja na świeżym powietrzu
  - noclegi
  - kuchnia lokalna
5. Kryteria ekomuzeum, oparte o wspólne wartości:
  - **dostępność** obiektu / miejsca, oferty warsztatowej – na określonych zasadach (np. po umówieniu telefonicznym)
  - **związek z lokalną kulturą**, nawiązanie do miejscowych tradycji, historii, legend itp.
  - **autentyczność** – trzymanie się autentycznych form, technik, tradycji, zwyczajów, wynikających ze specyfiki kulturowo-historycznej obszaru Ekomuzeum Doliny Karpia
  - **działalność** uwzględniająca potrzeby **środowiska naturalnego** i niepowodująca niekorzystnych skutków dla środowiska
  - wykorzystywanie w działalności przede wszystkim **lokalnych zasobów i surowców** w sposób zrównoważony
  - **wiarygodność informacji** – przekazywana wiedza i informacje
6. Ogólne zasady funkcjonowania ekomuzeum, które stały się podstawą opracowania Regulaminu funkcjonowania Ekomuzeum Doliny Karpia.

Podczas warsztatów opracowano też ogólne zasady wizualizacji ekomuzeum:

1. Logotyp ekomuzeum – podjęto o wykorzystaniu logotypu marki Doliny Karpia i uzupełnienie go o nazwę Ekomuzeum Doliny Karpia.
W roku 2013 Stowarzyszenie Dolina Karpia wypracowało markę lokalną, która służy budowaniu spójnego wizerunku obszaru, jego oferty i produktów. W oparciu o założenia marki lokalnej opracowano i przyjęto Lokalny Znak Promocyjny Doliny Karpia (na podstawie: Olga Gałek, Raport. Badanie obszaru w zakresie budowania Marki Lokalnej Doliny Karpia prowadzące do opracowania Lokalnego Znak Promocyjnego Doliny Karpia. Kraków 2013).

Wszyscy partnerzy uznali, że ekomuzeum wpisuje się w założenia marki lokalnej Doliny Karpia i jest ono spójne z koncepcją wizerunkową obszaru. Ważne też, że obiekty tworzące Ekomuzeum Doliny Karpia stanowią grupę rekomendowaną jako użytkownicy znaku marki (znaku) Doliny Karpia. W związku z powyższym podjęto decyzję o nawiązaniu w logotypie do „Systemu Identyfikacji Wizualnej marki Dolina Karpia” i zlecono zaprojektowanie logotypu w oparciu o Lokalny Znak Promocyjny Doliny Karpia, zawierający nazwę „Ekomuzeum Doliny Karpia” i zlecono jego zaprojektowanie Firmie Dom Marki Max von Jastrov. Dzięki temu logotyp będzie opatentowany w Urzędzie Patentowych Rzeczypospolitej Polskiej i chroniony prawnie.

W dyskusji nad logotypem ekomuzeum rozważano też możliwość zaprojektowania nowego znaku dla ekomuzeum, które nie będzie nawiązywało do logotypu Doliny Karpia, jednak pomysł ten został odrzucony.

2. Założenia do opracowania mapy Ekomuzeum Doliny Karpia
3. Założenia do opracowania ulotki: format, układ, zakres informacji
4. Założenia do strony www (www.ekomuzeumdolinykarpia.pl)
5. Założenia do aplikacji mobilnej.

3.5. Opracowanie programu

Wypracowane podczas seminarium, szkolenia i warsztatów materiały i założenia stały się podstawą opracowania Programu Ekomuzeum Doliny Karpia oraz podstawowych dokumentów: Regulaminu funkcjonowania Ekomuzeum Doliny Karpia i Deklaracji przystąpienia do Ekomuzeum Doliny Karpia.

3.6. Wypracowanie materiałów promocyjnych

Bardzo ważne jest wypracowanie materiałów promocyjnych, które pozwolą na przeprowadzenie akcji promocyjnej i będą podstawową formą komunikacji z potencjalnymi odbiorcami / turystami, odwiedzającymi ekomuzeum. Wypracowano następujące materiały promocyjne:

1. Mapę ekomuzeum – która obejmuje wszystkie obiekty, zwizualizowane w formie zindywidualizowanych ikon i może być wykorzystana we wszystkich materiałach i narzędziach promocyjnych (ulotka, tablice, strona www).
2. Ulotkę ekomuzeum – zawierającą mapę wszystkich obiektów i opis ich oferty.
3. Tablicę ogólną (2 x 1,25 m), zawierającą mapę i spis wszystkich obiektów, zlokalizowaną w centrum Zatora (stolicy Doliny Karpia).
4. Tablice indywidualne dla każdego obiektu – z mapą całego ekomuzeum.
5. Tabliczki ceramiczne z logotypem Ekomuzeum Doliny Karpia dla każdego obiektu.
6. Stronę www.ekomuzeumdolinykarpia.pl
7. Aplikację mobilną.

3.7. Współpraca partnerów

Trzy Lokalne Grupy Rybackie: Dolina Karpia, „Żabi Kraj” i Dorzecze Soły i Wieprzówki ściśle współpracowały na każdym etapie projektowania i tworzenia ekomuzeum. Wspólne ustalenia obejmowały:

1. Kryteria obiektów ekomuzealnych – opracowano i przyjęto wspólne kryteria ekomuzeum, które stanowią wytyczne do funkcjonowania ekomuzeum i są podstawą przyjmowania nowych członków.
2. Spójny projekt graficzny – ustalono zasady dotyczące opracowania graficznego materiałów, stron www i aplikacji mobilnej:
  - a. Mapa ekomuzeum – prosta mapa ze zindywidualizowanymi ikonkami dla każdego obiektu ekomuzeum w formie odręcznego rysunku.
  - b. Kategorie obiektów – wspólna lista kategorii obiektów, o których informacja znajdzie się zarówno na ulotce, stronie www jak i w aplikacji mobilnej.
  - c. Ulotka ekomuzeum – format ulotki (A2), układ ulotki (z jednej strony mapa z listą obiektów i namiarami GPS, z drugiej opisy obiektów i informacje teleadresowe).
  - d. Strona www – układ i zawartość stron www
  - e. Aplikacja mobilna – układ i zawartość aplikacji

- f. Wzajemne umieszczenie logotypów – na wszystkich materiałach w aplikacjach i na stronie www znajdują się logotypy pozostałych dwóch współpracujących ekomuzeów. Na stronie www dodatkowo ekomuzea będą do siebie wzajemnie podlinkowane.
3. Dokumenty programowe ekomuzeów: Deklaracja członkowska i Regulamin funkcjonowania ekomuzeum: partnerzy konsultowali podstawowe zapisy dotyczące przynależności do sieci ekomuzealnej w każdym ekomuzeum i zasad funkcjonowania, promocji, praw i obowiązków Koordynatora i Członów Ekomuzeum.
4. Tablice obiektów – przyjęto wspólny projekt graficzny tabliczek obiektów ekomuzealnych (skład tabliczek i zawartość informacyjna).

Ważnym elementem współpracy były spotkania partnerów: przedstawiciele trzech Lokalnych Grup Rybackich, służące wymianie doświadczeń i wypracowaniu wspólnych ustaleń na różnych etapach tworzenia ekomuzeów.

3.8. Wizyta studialna

Dodatkowo dla grupy potencjalnych twórców Ekomuzeum Doliny Karpią zorganizowano wizytę studialną do Ekomuzeum „Wrzosowa Kraina” na Dolnym Śląsku w dniach 7-8 października 2014. Celem wizyty było poznanie mechanizmów funkcjonowania i tworzenia wspólnej oferty przez Ekomuzeum działające ok. 10 lat, zainspirowanie się i skorzystanie z dobrych praktyk. W programie wizyty znalazło się poznanie historii tworzenia ekomuzeum krok po kroku, zasad tworzenia wspólnych ofert, koordynacji działań i funkcjonowania poszczególnych obiektów. W programie wizyty znalazły się między innymi: warsztaty zielarskie we „Wrzosowej Chacie” w Borówkach, przejście ścieżkom zmysłów, warsztaty piernikowe w „Piernikowym Świecie Wandzi” w Przemkowie, rezerwat ornitologiczny „Stawy Przemkowskie”. Zapoznano się modelem tworzenia i promocji Ekomuzeum „Wrzosowa Kraina” oraz koncepcją tworzenia wiosek tematycznych i ich włączenie w ofertę ekomuzeum

4. Sposób funkcjonowania Ekomuzeum Doliny Karpia

4.1. Koordynacja Ekomuzeum Doliny Karpia

Za bieżące funkcjonowanie i rozwój całego Ekomuzeum Doliny Karpia odpowiada Koordynator Ekomuzeum (Stowarzyszenie Dolina Karpia) we współpracy ze wszystkimi Członkami Ekomuzeum lub wybraną grupą Członków (np. przy kształtowaniu sprofilowanej oferty).

Koordynator Ekomuzeum będzie odpowiadał za:

1. Bieżący kontakt z Członkami Ekomuzeum poprzez:
  - a. informowanie ich o nowych inicjatywach podejmowanych w ramach ekomuzeum,
  - b. organizowanie spotkań Członków Ekomuzeum (min. raz na rok),
  - c. informowanie o wydarzeniach w ramach ekomuzeum.
2. Rozwijanie Ekomuzeum poprzez:
  - a. pozyskiwanie nowych Członków (ciekawych miejsc, aktywnych partnerów), których oferta może wzbogacić ofertę Ekomuzeum Doliny Karpia,
  - b. tworzenie sprofilowanych ofert pobytowych dla turystów wspólnie z Członkami Ekomuzeum,
  - c. organizowanie przydatnych szkoleń i doradztwa dla Członków Ekomuzeum, wsparcie w rozwijaniu nowych aktywności i atrakcji w miejscach tworzących ekomuzeum,
  - d. sprawdzanie oferty Członków Ekomuzeum pod kątem jakości i zgodności z przyjętymi kryteriami,
  - e. nawiązanie współpracy z tour-operatorem lub biurem turystycznym w celu marketingu produktu turystycznego/produktów turystycznych Ekomuzeum Doliny Karpia,
  - f. nawiązywanie współpracy z innymi ekomuzeami w kraju i zagranicą.
3. Promocja ekomuzeum:
  - a. dostarczenie każdemu Członkowi Ekomuzeum logotypu, którego jest właścicielem,
  - b. opracowywanie i publikowanie materiałów promocyjnych we współpracy z Członkami Ekomuzeum,
  - c. administracja stroną internetową: www.ekomuzeumdolinykarpia.pl, której Stowarzyszenie Dolina Karpia jest właścicielem,
  - d. administracja aplikacją mobilną dotyczącą Ekomuzeum Doliny Karpia,
  - e. promocja ekomuzeum podczas lokalnych i ponadlokalnych imprez,
  - f. informowanie zainteresowanych o ofercie poszczególnych miejsc ekomuzeum i ofertach powiązanych (np. zorganizowany pobyt w kilku obiektach).

4.2. Funkcjonowanie poszczególnych obiektów Ekomuzeum Doliny Karpia

Każdy Członek Ekomuzeum odpowiada za funkcjonowanie swojego obiektu, kształtowanie oferty zgodnej z kryteriami Ekomuzeum Doliny Karpia i rozwój. Każdy przystępujący do Ekomuzeum nowy Członek zobowiązany jest podpisać Deklarację przystąpienia do Ekomuzeum Doliny Karpia i zapoznać się z Regulaminem funkcjonowania Ekomuzeum Doliny Karpia i stosować go w praktyce.

Na ofertę Ekomuzeum Doliny Karpia składają się indywidualne oferty poszczególnych Członków Ekomuzeum lub pakiety przygotowane przez grupę Członków, np. dostosowane do wystandaryzowanej grupy odbiorców (np. dla "zielonych szkół", dla rodzin z dziećmi, dla seniorów, dla aktywnych) oferty sezonowe (np. związane z cyklem wegetacji i możliwością obserwacji przyrody, związane ze świętami np. z Wielkanocą (warsztaty przygotowania pisanek i innych ozdób wielkanocnych, kulinarne - tradycyjnych potraw wielkanocnych, zwyczaje wielkanocne), Bożym Narodzeniem (warsztaty przygotowywania tradycyjnych ozdób choinkowych, kulinarne – tradycyjnych potraw bożonarodzeniowych, zwyczajów świątecznych) i in.

Członkowie Ekomuzeum będą informowali o wydarzeniach przez siebie organizowanych w ramach oferty ekomuzealnej oraz będą się włączać w organizację i uatrakcyjnienie imprez wspólnych organizowanych w ramach Festiwalu Doliny Karpia.

Członkowie Ekomuzeum powinni pozostawać w kontakcie z Koordynatorem, w szczególności przekazywanie Koordynatorowi Ekomuzeum informacji o wszelkich zamianach w funkcjonowaniu: nowej działalności i ofercie, zaniechaniu działań, zmianie formy lub dostępności.

Do ważnych obowiązków Członków Ekomuzeum należy aktywny udział w promocji całego ekomuzeum:

- a. informowanie (E-mail, telefon) o działaniu w ramach Ekomuzeum Doliny Karpia,
- b. stosowanie logotypu ekomuzeum na swoich materiałach promocyjnych: ulotkach, stronie www, biuletynach, publikacjach książkowych i innych,
- c. umieszczenie tablicy informacyjnej o Ekomuzeum Doliny Karpia na swoim obiekcie oraz tabliczki ceramicznej z logotypem Ekomuzeum Doliny Karpia,
- d. dostarczanie informacji Koordynatorowi Ekomuzeum na temat zmian w funkcjonowaniu, nowej ofercie, planowanych wydarzeniach, ciekawostkach, które mogą być wykorzystane w promocji całego ekomuzeum,
- e. dostarczanie Koordynatorowi Ekomuzeum zdjęć i filmów na nośnikach elektronicznych do wykorzystania w materiałach promocyjnych, na stronie www i w aplikacji mobilnej wraz z nieodpłatnym przeniesieniem praw autorskich na rzecz Koordynatora Ekomuzeum,
- f. informowanie zainteresowanych osób o ofercie innych Członków Ekomuzeum,
- g. promowanie ekomuzeum podczas organizowanych imprez i wydarzeń.

Ważne, żeby Członkowie Ekomuzeum mieli możliwość regularnego spotkania się i wspólnego kształtowania spójnej i coraz bardziej urozmaiconej oferty Ekomuzeum, projektowania pakietów

ofert (we współpracy z innymi Członkami Ekomuzeum). Spotkania powinny też służyć wzajemnej informacji o zmianach w funkcjonowaniu obiektów czy wzbogaceniu oferty oraz wymianie doświadczeń.

4.3. Rozwój Ekomuzeum Doliny Karpia

Koordinator i Członkowie Ekomuzeum powinni współpracować na rzecz rozwijania Ekomuzeum, zarówno jego kompleksowej oferty, włączania nowych Członków, jak i strategii promocji i wprowadzania nowych narzędzi marketingowych. Wskazane jest, żeby Ekomuzeum tworzyło strategię rozwoju – wskazujące główne kierunki działań na rzecz rozwoju i podnoszenia atrakcyjności ekomuzeum oraz plany operacyjne, uwzględniające zadania, służące realizacji strategii. Powinny temu służyć przede wszystkim regularne spotkania, organizowane przez Koordynatora Ekomuzeum. Ważne też, żeby przy tej okazji prowadzić ewaluację funkcjonowania ekomuzeum, służące wzmacnianiu dobrze działających mechanizmów współpracy i funkcjonowania oraz modyfikacji tych, które wymagają poprawy.

Przyjmowanie nowych Członków Ekomuzeum jest ważnym elementem rozwoju ekomuzeum. Odbywa się ono w oparciu o określoną w Regulaminie funkcjonowania Ekomuzeum Doliny Karpia procedurę przyjmowania nowych Członków, zapewniającą zachowanie charakteru i spójności merytorycznej całego Ekomuzeum.

Ekomuzeum działa w oparciu o Deklarację przystąpienia do Ekomuzeum Doliny Karpia i Regulamin funkcjonowania Ekomuzeum Doliny Karpia.

4.4. Regulamin funkcjonowania Ekomuzeum Doliny Karpia

§ 1

Definicja Ekomuzeum Doliny Karpia

Ekomuzeum Doliny Karpia to sieć obiektów, miejsc, partnerów indywidualnych, instytucji publicznych, organizacji społecznych i gospodarczych – zwanych Członkami Ekomuzeum, którzy tworzą wspólnie produkt turystyczno-edukacyjny w oparciu o lokalne dziedzictwo przyrodnicze i kulturowo-historyczne zgodnie z przyjętymi wspólnie kryteriami. Ekomuzeum powstało z inicjatywy Stowarzyszenia Dolina Karpia we współpracy z Grupą Inicjatywną – utworzona przez osoby, instytucje i organizacje społeczne i gospodarcze, które stworzyły pierwszą kompleksową ofertę ekomuzeum.

§ 2

Kryteria dla Członków Ekomuzeum Doliny Karpia

Ekomuzeum działa w oparciu o wspólnie przyjęte kryteria, które obowiązują każdego Członka Ekomuzeum i są warunkiem przystąpienia nowych Członków, a którymi są:

- a. **dostępność** obiektu / miejsca, oferty warsztatowej – na określonych zasadach (np. po umówieniu telefonicznym).
- b. **związek z lokalną kulturą**, nawiązanie do miejscowych tradycji, historii, legend itp.
- c. **autentyczność** – trzymanie się autentycznych form, technik, tradycji, zwyczajów, wynikających ze specyfiki kulturowo-historycznej obszaru Ekomuzeum Doliny Karpia.
- d. działalność uwzględniająca potrzeby **środowiska naturalnego** i niepowodująca niekorzystnych skutków dla środowiska.
- e. wykorzystywanie w działalności przede wszystkim **lokalnych zasobów i surowców** w sposób zrównoważony.
- f. **wiarygodność informacji** – przekazywana wiedza i informacje są zgodne z aktualnym stanem wiedzy.

§ 3

Członkostwo w Ekomuzeum Doliny Karpia

1. Członkiem Ekomuzeum Doliny Karpia jest każda osoba indywidualna, instytucja publiczna, organizacja społeczna czy gospodarcza, która tworzy ofertę w ramach ekomuzeum i podpisała deklarację przystąpienia do Ekomuzeum Doliny Karpia.
  - 2.1. Do zadań Członka Ekomuzeum Doliny Karpia należy:
    2. Udostępnianie swojej oferty w ramach ekomuzeum, zgodnie z zadeklarowaną formą i na określonych warunkach zainteresowanym osobom.
    3. Angażowanie się we wspólne inicjatywy ekomuzeum – tworzenie wspólnych ofert, udział we wspólnych wydarzeniach i imprezach.
    4. Informowanie niezwłocznie Koordynatora Ekomuzeum Doliny Karpia o zmianach teleadresowych, nowych stronach www, itd.
    5. Aktywność na forum Ekomuzeum, przez którą rozumie się:
      - a. udział w spotkaniach,
      - b. przekazywanie Koordynatorowi Ekomuzeum informacji o wszelkich zmianach w funkcjonowaniu: nowej działalności i ofercie, zaniechaniu działań, zmianie formy lub dostępności,
      - c. udział w podejmowaniu decyzji o przyjęciu nowego Członka Ekomuzeum,
      - d. wsparcie Koordynatora Ekomuzeum w rozwijaniu i uatrakcyjnianiu oferty ekomuzeum.
    6. Promocja ekomuzeum:
      - a. informowanie (E-mail, telefon) o działaniu w ramach Ekomuzeum Doliny Karpia,

- b. stosowanie logotypu ekomuzeum na swoich materiałach promocyjnych: ulotkach, stronie www, biuletynach, publikacjach książkowych i innych,
  - c. umieszczenie tablicy informacyjnej o Ekomuzeum Doliny Karpia na swoim obiekcie oraz tabliczki ceramicznej z logotypem Ekomuzeum Doliny Karpia,
  - d. dostarczanie informacji Koordynatorowi Ekomuzeum na temat zmian w funkcjonowaniu, nowej ofercie, planowanych wydarzeniach, ciekawostkach, które mogą być wykorzystane w promocji całego ekomuzeum,
  - e. dostarczanie Koordynatorowi Ekomuzeum zdjęć i filmów na nośnikach elektronicznych do wykorzystania w materiałach promocyjnych, na stronie www i w aplikacji mobilnej wraz z nieodpłatnym przeniesieniem praw autorskich na rzecz Koordynatora Ekomuzeum,
  - f. informowanie zainteresowanych osób o ofercie innych Członków Ekomuzeum,
  - g. promowanie ekomuzeum podczas organizowanych imprez i wydarzeń.
7. Poinformowanie Koordynatora Ekomuzeum o decyzji wystąpienia z Ekomuzeum Doliny Karpia.

2.2. Członek Ekomuzeum Doliny Karpia ma prawo:

- 7. Otrzymywania informacji o funkcjonowaniu Ekomuzeum Doliny Karpia (spotkaniach, wydarzeniach i imprezach realizowanych pod szyldem ekomuzeum, tworzonych ofertach).
- 8. Uczestniczenia w spotkaniach, szkoleniach i doradztwie, dostępnym dla Członków Ekomuzeum.
- 9. Udziału w podejmowaniu decyzji o przyjmowaniu nowych i wykluczaniu Członków niespełniających kryteriów Ekomuzeum Doliny Karpia.
- 10. Promocji – umieszczania informacji o jego działalności na stronie www.ekomuzeumdolinykarpia.pl, aplikacji mobilnej, wspólnej ulotce i innych wspólnych materiałach, publikowanych w ramach ekomuzeum.
- 11. Wystąpienia z Ekomuzeum Doliny Karpia.

§ 4

Koordinacja Ekomuzeum Doliny Karpia

Za Koordinację funkcjonowania Ekomuzeum Doliny Karpia odpowiada Stowarzyszenie Dolina Karpia, zwana w niniejszym Regulaminie Koordynatorem Ekomuzeum. Do zadań Koordynatora Ekomuzeum należy:

- 4. Bieżący kontakt z Członkami Ekomuzeum poprzez:
  - a. informowanie ich o nowych inicjatywach podejmowanych w ramach ekomuzeum,
  - b. organizowanie spotkań Członków Ekomuzeum (min. raz na rok),
  - c. informowanie o wydarzeniach w ramach ekomuzeum.
- 5. Rozwijanie Ekomuzeum poprzez:

- a. pozyskiwanie nowych Członków (ciekawych miejsc, aktywnych partnerów), których oferta może wzbogacić ofertę Ekomuzeum Doliny Karpia,
  - b. tworzenie sprofilowanych ofert pobytowych dla turystów wspólnie z Członkami Ekomuzeum,
  - c. organizowanie przydatnych szkoleń i doradztwa dla Członków Ekomuzeum, wsparcie w rozwijaniu nowych aktywności i atrakcji w miejscach tworzących ekomuzeum,
  - d. sprawdzanie oferty Członków Ekomuzeum pod kątem jakości i zgodności z przyjętymi kryteriami,
  - e. nawiązanie współpracy z tour-operatorem lub biurem turystycznym w celu marketingu produktu turystycznego/produktów turystycznych Ekomuzeum Doliny Karpia,
  - f. nawiązywanie współpracy z innymi ekomuzeami w kraju i zagranicą.
6. Promocja ekomuzeum:
- a. dostarczenie każdemu Członkowi Ekomuzeum logotypu, którego jest właścicielem,
  - b. opracowywanie i publikowanie materiałów promocyjnych we współpracy z Członkami Ekomuzeum,
  - c. administracja stroną internetową: www.ekomuzeumdolinykarpia.pl, której Stowarzyszenie Dolina Karpia jest właścicielem,
  - d. administracja aplikacją mobilną dotyczącą Ekomuzeum Doliny Karpia,
  - e. promocja ekomuzeum podczas lokalnych i ponadlokalnych imprez,
  - f. informowanie zainteresowanych o ofercie poszczególnych miejsc ekomuzeum i ofertach powiązanych (np. zorganizowany pobyt w kilku obiektach).

§ 5

Przyjmowanie nowych Członków Ekomuzeum

1. Członkowie Grupy Inicjatywnej stali się automatycznie pierwszymi Członkami Ekomuzeum.
2. O przyjmowaniu nowych Członków Ekomuzeum Doliny Karpia decydują Członkowie Ekomuzeum i Koordynator Ekomuzeum podczas spotkania zorganizowanego przez Koordynatora Ekomuzeum. Decyzja o przyznaniu członkostwa zapada zwykłą większością głosów w głosowaniu jawnym. Każdemu Członkowi Ekomuzeum przysługuje jeden głos.
3. Kandydat na Członka Ekomuzeum Doliny Karpia, zwany dalej „Kandydatem”, zobowiązany jest przekazać Koordynatorowi Ekomuzeum podpisaną Deklarację przystąpienia do ekomuzeum Doliny Karpia na piśmie oraz załącznik w formie opisu oferty i zdjęć.
4. Koordynator może przeprowadzić wizję lokalną w miejscu/obiekcie prowadzenia działalności Kandydata na Członka Ekomuzeum Doliny Karpia przed podjęciem decyzji o przyjęciu w poczet Członków Ekomuzeum Doliny Karpia, w celu sprawdzenia czy kandydat spełnia kryteria określone dla Członków Ekomuzeum w niniejszym Regulaminie.

5. Koordynator Ekomuzeum przekazuje Kandydatowi decyzję Członków Ekomuzeum w ciągu 7 dni od dnia jej podjęcia. Przyjęcia na Członka Ekomuzeum odbywa się poprzez potwierdzenie na podpisanej przez kandydata Deklaracji decyzji o przyjęciu do Ekomuzeum Doliny Karpia.
6. Koordynator Ekomuzeum przekazuje nowemu Członkowi Ekomuzeum niniejszy Regulamin oraz informacje o założeniach dotyczących wizualizacji ekomuzeum Doliny Karpia (tablica informacyjna, stosowanie logotypu, przekazanie informacji na stronę www i do aplikacji mobilnej).
7. Nowi Członkowie Ekomuzeum są zobowiązani do zawieszenia w widocznym miejscu na swoim obiekcie tablicy informacyjnej Ekomuzeum Doliny Karpia oraz tabliczki ceramicznej z logotypem ekomuzeum Doliny Karpia zgodnych ze wzorem, przekazanym przez Koordynatora Ekomuzeum Doliny Karpia na własny koszt.

§ 6

Wystąpienie lub wykluczenie z ekomuzeum

1. Każdy Członek Ekomuzeum może w każdym momencie podjąć decyzję o wystąpieniu z ekomuzeum. Powinien o tym fakcie niezwłocznie poinformować Koordynatora Ekomuzeum (w formie pisemnej), który przekazuje tę informację pozostałym Członkom Ekomuzeum.
2. Wystąpienie Członka z ekomuzeum zobowiązuje go do niezwłocznego zdjęcia z obiektu tablicy informacyjnej Ekomuzeum Doliny Karpia, nieumieszczania logotypu Ekomuzeum Doliny Karpia i informacji o ekomuzeum na żadnych materiałach promocyjnych. Równocześnie obiekt/miejsce/oferta o występującym Członku Ekomuzeum zostanie usunięta ze strony www.ekomuzeumdolinykarpia.pl oraz aplikacji mobilnej.
3. W razie zmiany sposobu działania Członka Ekomuzeum i wprowadzenia zmian powodujących niezgodność z kryteriami ekomuzeum Członkowie Ekomuzeum na wniosek Koordynatora Ekomuzeum mogą wykluczyć takiego Członka Ekomuzeum z członkostwa w ekomuzeum. Koordynator rozsyła wniosek o wykluczenie Członka wraz z pisemnym uzasadnieniem do Członków Ekomuzeum, którzy w ciągu 7 dni od doręczenia wniosku mogą odnieść się do niego na piśmie.
4. Wykluczenie Członka Ekomuzeum jest skuteczne, jeśli za taką decyzją wypowiedziała się zwykła większość Członków Ekomuzeum w głosowaniu jawnym. Informację o wykluczeniu przekazuje Członkowi Koordynator Ekomuzeum.
5. Wykluczenie Członka z ekomuzeum wywołuje takie same skutki jak określone w § 6 ust.

4.5. Deklaracja przystąpienia do Ekomuzeum Doliny Karpia

.....
.....
.....
Nazwa /imię i nazwisko Członka Ekomuzeum, adres pocztowy, numer PESEL – od. fiz., numer KRS/CEIDG jeśli jest, telefon, adres E-mail, strona www

Ja niżej podpisany/podpisana deklaruje przystąpienie/deklaruje przystąpienie reprezentowanego przeze mnie podmiotu/¹ i działanie w ramach Ekomuzeum Doliny Karpia, rozumianego jako sieć obiektów, miejsc, partnerów indywidualnych, instytucji publicznych, organizacji społecznych i gospodarczych – zwanych Członkami Ekomuzeum, którzy tworzą wspólnie produkt turystyczno-edukacyjny w oparciu o lokalne dziedzictwo przyrodnicze i kulturowo-historyczne zgodnie z przyjętymi wspólnie kryteriami.

Deklaruję wolę działania zgodnie z przyjętymi kryteriami Ekomuzeum Doliny Karpia, którymi są:

- a. **dostępność** obiektu / miejsca, oferty warsztatowej – na określonych zasadach (np. po umówieniu telefonicznym).
- b. **związek z lokalną kulturą**, nawiązanie do miejscowych tradycji, historii, legend itp.
- c. **autentyczność** – trzymanie się autentycznych form, technik, tradycji, zwyczajów, wynikających ze specyfiki kulturowo-historycznej Doliny Karpia.
- d. **działalność** uwzględniająca potrzeby **środowiska naturalnego** i niepowodująca niekorzystnych skutków dla środowiska.
- e. wykorzystywanie w działalności przede wszystkim **lokalnych zasobów i surowców** w sposób zrównoważony.
- f. **wiarygodność informacji** – przekazywana wiedza i informacje są zgodne z aktualnym stanem wiedzy.

Oświadczam, iż zapoznałem się z Regulaminem funkcjonowania Ekomuzeum Doliny Karpia oraz zobowiązuję się go przestrzegać, a w szczególności realizować zadania Członka Ekomuzeum Doliny Karpia wskazane w załączonym do deklaracji Regulaminie.

Jednocześnie wyrażam zgodę na przechowywanie i przetwarzanie moich danych osobowych/danych reprezentowanego przeze mnie podmiotu/ przez Koordynatora Ekomuzeum Doliny Karpia zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych/Dz.U. z 2002 r. Nr 101 poz.926 z późn. zmian./ w celach związanych z działalnością Ekomuzeum Doliny Karpia. Przysługuje mi prawo wglądu w te dane, ich poprawianie lub uzupełnianie.

.....
Podpis

---

¹ Niepotrzebne skreślić

Załącznik:

Regulamin funkcjonowania Ekomuzeum Doliny Karpia.

Dla kandydata na Członka Ekomuzeum Doliny Karpia załącznik stanowi też Opis oferty i zestaw zdjęć na płytce.

4.6. Współpraca z innymi ekomuzeami w Polsce i na świecie

Ekomuzeum Doliny Karpia będzie działało we współpracy z dwoma współtworzonymi ekomuzeum: Ekomuzeum „Żabi Kraj” (Koordynator Stowarzyszenie Lokalna Grupa Rybacka „Żabi Kraj”) i Ekomuzeum „Gościenna Kraina” (Koordynator Stowarzyszenie Lokalna Grupa Rybacka „Dorzecze Soły i Wieprzówki”). Współpraca będzie obejmowała:

- wzajemną promocję ofert i pakietów ofert – poprzez umieszczanie na stronach www informacji o wydarzeniach w pozostałych dwóch ekomuzeach, linki na stronach do stron pozostałych dwóch ekomuzeów,
- „podsyłanie” sobie turystów – informowanie przez Koordynatora i Członków każdego z ekomuzeów o ofercie Pozostałych dwóch ekomuzeów, która może interesująca dla turystów, a nie jest dostępna w ramach oferty ekomuzeum, które turysta w danym momencie zwiedza oraz turystów, którzy skorzystali już z oferty jednego ekomuzeum i są zainteresowani poznaniem kolejnych,
- udział w imprezach i wydarzeniach organizowanych przez ekomuzea – zapraszanie Koordynatorów i Członków pozostałych dwóch ekomuzeów na wszystkie imprezy organizowane w ramach ekomuzeum,
- organizację spotkań i wizyt studialnych służących wzajemnemu poznaniu ofert dwóch pozostałych ekomuzeów oraz wymianie doświadczeń i dobrych praktyk. Wizyty studialne mogą dotyczyć zarówno wizyt wzajemnych jak i organizacji wspólnych wizyt do innych funkcjonujących ekomuzeów w kraju i zagranicą,
- możliwość tworzenia wspólnych strategii promocji i marketingu.

Ponadto Ekomuzeum Doliny Karpia będzie rozwijało kontakty i współpracę z innymi ekomuzeami w Polsce i zagranicą. Pierwszym doświadczeniem tego typu była wizyta studialna do Ekomuzeum „Wrzosowa Kraina”, której celem było przyjrzenie się funkcjonującemu ekomuzeum, sprawdzenie, jak realizowane są oferty, zainspirowanie się i integracja Członków Ekomuzeum.

Działania w tym zakresie będą obejmowały:

- nawiązanie kontaktu z ekomuzeami z Polski i zagranicy i informowanie się o doświadczeniach w funkcjonowaniu oraz ofercie,

- organizacja wizyt studialnych do innych ekomuzeów w Polsce i zagranicą oraz oferta organizacji wizyt studialnych po Ekomuzeum Doliny Karpia dla innych ekomuzeów,
- udział w spotkaniach i konferencjach poświęconych tematyce ekomuzeum oraz dziedzinom pokrewnym, w tym prezentację Ekomuzeum Doliny Karpia,
- przekazywania informacji o ofercie i działaniach Ekomuzeum Doliny Karpia na stronę www i profil ekomuzeów w Polsce na FB, o ile takie media będą działały,
- przekazywanie zaproszeń na wydarzenia organizowane przez Ekomuzeum Doliny Karpia do innych ekomuzeów w Polsce,
- stworzenie mechanizmów sieciowania ekomuzeów w Polsce i zagranicą (wspólnie z Fundacją Miejsc i Ludzi Aktywnych).

Dla rozwoju i stałego udoskonalania funkcjonowania Ekomuzeum Doliny Karpia oraz przyciągnięcia do niego większej liczby turystów wskazane jest rozwinięcie sieci współpracy z innymi ekomuzeami przede wszystkim w Polsce, a w dalszej kolejności również zagranicą. Doświadczenia współpracy z Ekomuzeum „Żabi Kraj” i „Gościenna Kraina” będą rozwijane i rozszerzane na inne ekomuzea.

5. Zasady wizualizacji Ekomuzeum Doliny Karpia

Koordynator i wszyscy Członkowie Ekomuzeum zobowiązani są stosować wszystkie narzędzia wizualizacji, zgodnie z opisanymi poniżej zasadami.

5.1. Logotyp Ekomuzeum Doliny Karpia

Podstawowym narzędziem wizualizacji Ekomuzeum Doliny Karpia jest logotyp:

Do używania logotypu uprawnienie są wyłącznie:

- Koordynator Ekomuzeum Doliny Karpia: Stowarzyszenie Dolina Karpia, które jest właścicielem logotypu
- Członkowie Ekomuzeum Doliny Karpia, którzy podpisali Deklarację przystąpienia do Ekomuzeum Doliny Karpia

Logotyp może być wykorzystywany do umieszczenia na:

- a. materiałach promocyjnych w formie ulotek, broszur, kartek pocztowych, publikacji książkowych i innych materiałach drukowanych – dotyczących Ekomuzeum Doliny Karpia.
- b. Stronie www.ekomuzeumdolinykarpia.pl i stronach www Członków Ekomuzeum Doliny Karpia i powinno mieć formę linku do strony www.ekomuzeumdolinykarpia.pl.
- c. Tablicach informacyjnych (ogólnych – dotyczących całego ekomuzeum i indywidualnych – dla poszczególnych obiektów)
- d. Tabliczkach ceramicznych (w formacie A4)
- e. Etykietach produktów, promowanych w ramach Ekomuzeum Doliny Karpia
- f. Gadżetach reklamowych (surowiec, z którego wykonany jest gadżet oraz jego forma powinna być zaakceptowana przez Koordynatora Ekomuzeum Doliny Karpia).

Koordynator Ekomuzeum udostępnia logotyp wszystkim upoważnionym do jego używania Członkom Ekomuzeum Doliny Karpia w wersji elektronicznej w różnych formatach.

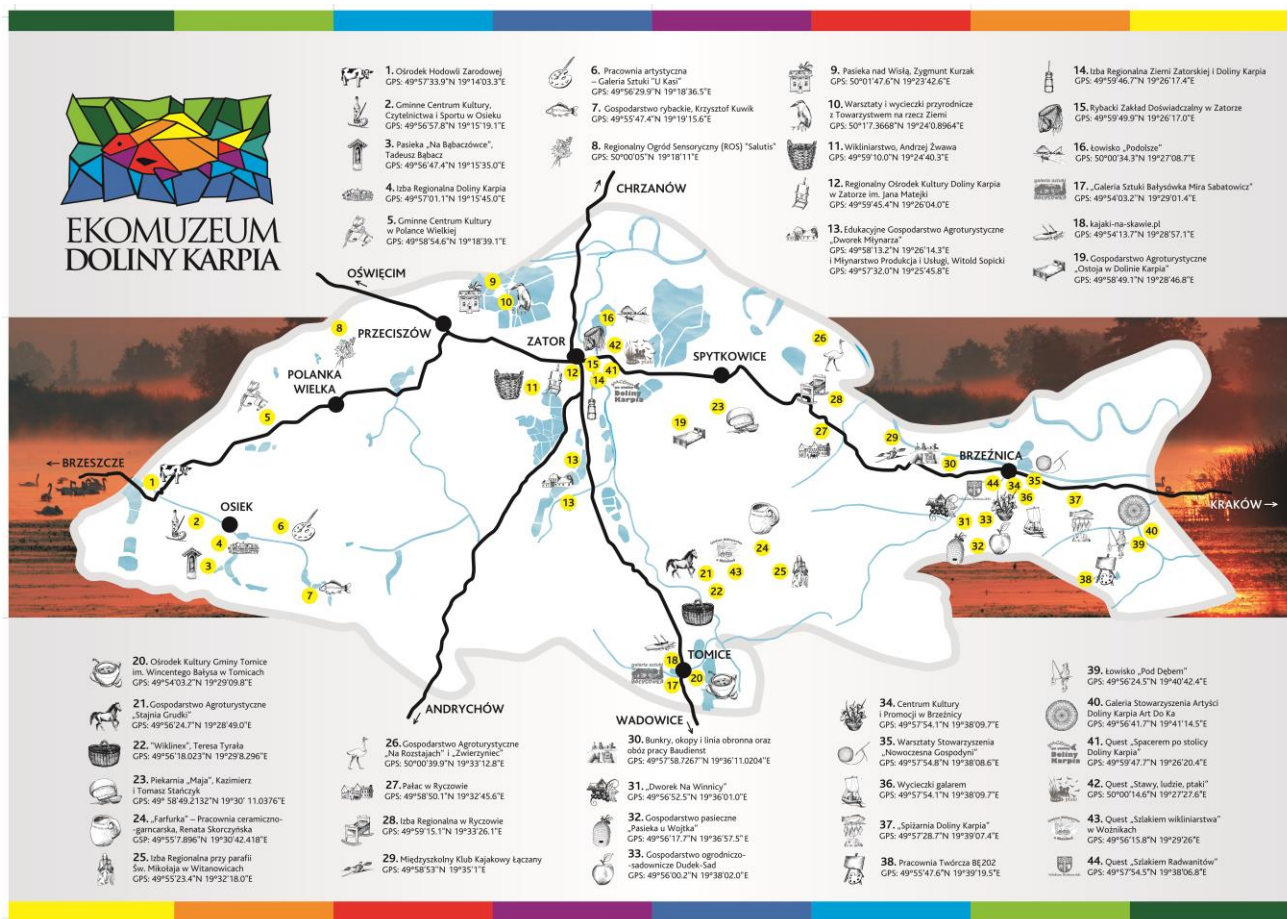
5.2. Mapa Ekomuzeum Doliny Karpia

Zaprojektowana Mapa Ekomuzeum Doliny Karpia wraz z listą wszystkich obiektów i kategoriami, do których są przypisane (wraz z legendą), obejmująca cały obszar ekomuzeum oraz wszystkie miejsca/ obiekty, które go tworzą powinna stanowić ważne narzędzie wizualizacji i promocji. Mapa powinna być umieszczana nie tylko na materiałach dotyczących całego ekomuzeum, ale także na materiałach poszczególnych obiektów, zgodnie z zasadą „każdy obiekt promuje wszystkie pozostałe, tworzące ekomuzeum”. Mapa w szczególności powinna być umieszczana na:

- a. Ulotkach, broszurach, publikacjach książkowych dotyczących całego Ekomuzeum i indywidualnych, przygotowywanych dla poszczególnych miejsc / obiektów, jeśli pozwala na to format
- b. Tablicach informacyjnych
- c. Stronie www
- d. Gadżetach reklamowych, jeśli wielkość i format na to pozwalają.

Właścicielem mapy jest Koordynator Ekomuzeum Doliny Karpia, który może udostępniać mapę do wykorzystania przez upoważnionych do tego Członków Ekomuzeum. Ponadto każdy Członek Ekomuzeum może otrzymać swoją zindywidualizowaną ikonkę, którą może również wykorzystać w swoich materiałach promocyjnych.

Mapka powinna być regularnie aktualizowana, po dołączeniu do ekomuzeum kolejnych Członków.

5.3. Ulotka Ekomuzeum Doliny Karpija

Ogólna ulotka, prezentująca całe Ekomuzeum Doliny Karpija, zawierająca informację o wszystkich obiektach i miejscach je tworzących będzie dystrybuowana przez Koordynatora i wszystkich Członków Ekomuzeum. W pierwszym etapie działalności ulotka zostanie wydana w nakładzie 2 500 egzemplarzy w formacie A2. Ulotka może być aktualizowana i wznawiany jej druk – najlepiej z zachowaniem formatu i układu. W razie możliwości dodruku ulotki przez któregoś z Członków Ekomuzeum – Koordynator może przekazać projekt ulotki w wersji elektronicznej.

Ponadto zostanie zaprojektowany wzór małej ulotki dla Członków Ekomuzeum Doliny Karpija, tak każdy mógł sobie przygotować materiał promocyjny, spójny ze wspólną koncepcją wizualizacyjną.

5.4. Tablice informacyjne Ekomuzeum Doliny Karpija

W ramach Ekomuzeum Doliny Karpija planowane jest funkcjonowanie trzech kategorii tablic informacyjnych:

A. Ogólna tablica informacyjna

Ogólna tablica informacyjna powinna zawierać:

- Krótką informację o Ekomuzeum Doliny Karpia
- Logotyp Ekomuzeum Doliny Karpia
- Mapę ekomuzeum z indywidualnymi ikonkami każdego obiektu oraz listą obiektów, zawierającą: nazwę, adres, GPS i kategorie
- Wszystkie niezbędne logotypy
- Informację o stronie www.ekomuzeumdolinykarpia.pl
- Kod QR do aplikacji mobilnej

A. Indywidualne tablice informacyjne dla każdego obiektu

Tablica informacyjna powinna być umieszczona w widocznym miejscu w każdym obiekcie / punkcie ekomuzeum. Tablica powinna zawierać:

- Nazwę obiektu
- Logotyp Ekomuzeum Doliny Karpia
- Mapę całego ekomuzeum z listą obiektów
- Wszystkie niezbędne logotypy
- Informację o stronie www.ekomuzeumdolinykarpia.pl
- Kod QR do aplikacji mobilnej

B. Tabliczki ceramiczne z logotypem

Tabliczki ceramiczne powinny być zamontowane w widocznym miejscu w każdym obiekcie/punkcie ekomuzeum, najlepiej w bezpośrednim sąsiedztwie tablicy informacyjnej.

Właścicielem projektów graficznych tablic jest Koordynator Ekomuzeum Doliny Karpia i może on udostępniać je do wykorzystania przez upoważnionych Członków Ekomuzeum, w tym nowych, którzy zobligowani są do umieszczenia indywidualnych tablic informacyjnych i tabliczek ceramicznych na swoich obiektach. W przypadku, gdy Członek Ekomuzeum lub inny podmiot (z obszaru Ekomuzeum Doliny Karpia) będzie zainteresowany umieszczeniem ogólnej tablicy ekomuzeum, może się zwrócić do Koordynatora z wnioskiem o przekazanie projektu graficznego tablicy ogólnej – musi jednak określić planowaną lokalizację tablicy.

5.4. Strona internetowa Ekomuzeum Doliny Karpia

Ekomuzeum Doliny Karpia posiada własną stronę internetową www.ekomuzeumdolinykarpia.pl, poprzez którą promuje całe ekomuzeum oraz wszystkie obiekty / miejsca, które je współtworzą. Wszyscy Członkowie Ekomuzeum, którzy posiadają swoje strony internetowe zobligowani są do umieszczenia na nich logotypu Ekomuzeum Doliny Karpia i linku powyższej strony.

Właścicielem i administratorem strony internetowej jest Koordynator Ekomuzeum Doliny Karpia.

5.6. Aplikacja mobilna Ekomuzeum Doliny Karpia

Ekomuzeum Dolina Karpia można zwiedzać z wykorzystaniem aplikacji mobilnej, którą można pobrać bezpłatnie ze strony internetowej: <https://play.google.com/store/apps/details?id=pl.amistad.treespot.dolinakarpia>. Aplikacja mobilna zawiera wszystkie obiekty ekomuzeum w podziale na kategorie ofert, co ułatwia znalezienie obiektu z odpowiednią ofertą. Ponadto aplikacja zawiera mapę, planer zwiedzania, dostępne na terenie Ekomuzeum Doliny Karpia trasy piesze, rowerowe i Nordic Walking i ogólne informacje o wszystkich obiektach. Dzięki kalendarzowi imprez wizytę w ekomuzeum można zaplanować podczas ciekawego wydarzenia w ramach Festiwalu Doliny Karpia. Lokalizacja GPS zawarta w aplikacji ułatwia trafienie do każdego obiektu.

Właścicielem i administratorem aplikacji mobilnej jest Koordynator Ekomuzeum Doliny Karpia. Dla dobrego funkcjonowania aplikacji Członkowie Ekomuzeum powinni przekazywać wszystkie ważne informacje, które powinny być uwzględnione w aplikacji oraz dostarczać dane dotyczące planowanych imprez.

5.7. Gadżety reklamowe Ekomuzeum Doliny Karpia

Gadżety reklamowe promujące Ekomuzeum Doliny Karpia mogą być dobrym uzupełnieniem materiałów i narzędzi promocyjnych. Każdorazowo powinny zawierać logotyp ekomuzeum i ich projekty powinny być każdorazowo akceptowane przez Koordynatora Ekomuzeum. Co do ogólnych zasad – gadżety powinny wzornictwem nawiązywać do lokalnej stylistyki i w miarę możliwości korzystać z lokalnych surowców / materiałów do wykonania.

5.8. Etykiety na produkty Ekomuzeum Doliny Karpia

Produkty (artystyczne, rzemieślnicze i spożywcze) promowane w ramach Ekomuzeum Doliny Karpia mogą być zaopatrzone w etykiety informujące o produkcie, producencie i współpracy w ramach sieci ekomuzeum. Powinien zostać opracowany jeden wzór etykiety, który będzie używany przez wszystkich Członków Ekomuzeum. Właścicielem wzoru powinien być Koordynator Ekomuzeum, który może go udostępniać na określone produkty.